

Raadsvoorstel 2013.0005048

Onderwerp Wet 'Aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW-wetgeving' en wijziging pensioengerechtigde leeftijd

Portefeuillehouder S. Bak
Steller Rob Kouwenhoven
Collegevergadering 5 februari 2013
Raadsvergadering

1. Samenvatting

Wat willen we bereiken?

Per 1 januari 2013 is de Wet 'Aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW-wetgeving' in werking getreden. Dit wetsvoorstel regelt dat schending van de inlichtingenverplichting bij het verstrekken van uitkeringen op het gebied van sociale zaken en werkgelegenheid zwaarder bestraft gaat worden.

Door de invoering van deze wet wordt het college verplicht om een bestuurlijke boete op te leggen indien er sprake is van schending van de inlichtingenverplichting. De hoogte van deze boete is gelijk aan de ten onrechte verstrekte uitkering. Daarnaast dient de ten onrechte verstrekte uitkering te worden terugbetaald. In het verleden was dit een bevoegdheid van het college. Bij herhaling van de schending van de inlichtingenverplichting, is de boete 150 procent van het bedrag dat ten onrechte is uitgekeerd.

Met de Wet aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW wordt ook het sanctieregime in de overige sociale zekerheidswetten aangescherpt. Er wordt een vergelijkbaar boeteregime ingevoerd bij de uitvoeringsorganisaties UWV en de Sociale Verzekeringsbank.

Daarnaast is het wetsvoorstel "wijziging van de Algemene Ouderdomswet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en de Wet op de loonbelasting 1964 in verband met stapsgewijze verhoging en koppeling aan de stijging van de levensverwachting van de pensioenleeftijd", met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden. Een aantal verordeningen dient hierdoor aangepast te worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wet 'Aanscherping handhaving- en sanctiebeleid'

Door de inwerkingtreding van de Wet 'Aanscherping handhaving- en sanctiebeleid' is het college niet langer bevoegd maatregelen op te leggen bij het niet nakomen van de inlichtingenverplichting. Deze maatregel wordt vervangen door de boete.

De Maatregelenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2012 en de Maatregelenverordening IOAW en IOAZ 2011, dienen hierop aangepast te worden. De artikelen die betrekking hebben op deze maatregelen komen te vervallen.

Buiten werking stellen van beslagvrije voet

Voor de WWB introduceert de wet 'Aanscherping handhaving- en sanctiebeleid' de bestuurlijke boete bij een schending van de inlichtingenplicht.

Het college is verplicht de bestuurlijke boete met de lopende uitkering te verrekenen. In beginsel moet bij deze verrekening de beslagvrije voet in acht worden genomen en heeft het college hierin geen (beleids-) vrijheid. Indien er echter sprake is van een bestuurlijke boete wegens recidive, kan het college besluiten gedurende maximaal drie maanden de ten onrechte verstrekte uitkering ook met de beslagvrije voet te verrekenen.

De WWB verplicht de gemeenteraad in een verordening nadere regels te stellen om de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van de recidiveboete. Gemeenten krijgen daarmee de ruimte een afweging te maken van situaties of omstandigheden waarin het buiten werking stellen van de beslagvrije voet niet proportioneel wordt geacht. De nieuwe bevoegdheid kan op veel verschillende manieren worden ingevuld. Uitgangspunt van de vast te stellen verordening is dat volledige verrekening met de beslagvrije voet plaatsvindt voor de maximale termijn van drie maanden, indien een belanghebbende over voldoende bezittingen beschikt om dit op te kunnen vangen. Er is sprake van voldoende bezit als de waarde van de bezittingen waarover belanghebbende beschikt (of redelijkerwijs kan beschikken), ten minste zesmaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt. Immers, bij aanwending of tegeldemaking van deze bezittingen, zou een periode van drie maanden overbrugd moeten kunnen worden.

Door te kiezen voor zesmaal de toepasselijke norm, kan de overbrugging van 3 maanden worden betaald en blijven er voldoende middelen over voor onvoorziene kosten, zoals de vervanging van duurzame gebruiksgoederen. Zo wordt voorkomen dat hiervoor in de toekomst extra bijstand moet worden verleend.

Wijziging pensioengerechtigde leeftijd

In verband met de wijziging van de pensioenleeftijd is in de Toeslagenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2012-A en de Verordening Langdurigheidstoelage Haarlemmermeer 2012 de "65 jarige leeftijd" vervangen door de "pensioengerechtigde leeftijd", zoals bedoeld in artikel 7a, eerste lid van Algemene ouderdomswet.

Overig

In de Maatregelenverordening IOAW en IOAZ 2013 is opgenomen dat bij zeer ernstige misdragingen van belanghebbende tegenover het college of zijn ambtenaren, een maatregel kan worden opgelegd van dertig procent. In de maatregelenverordening Wet werk en bijstand 2012 is deze mogelijkheid niet opgenomen. Het is niet wenselijk dat er binnen de gemeente verschillende sancties/maatregelen worden opgelegd bij deze gedragingen. Daarom is in de Maatregelenverordening Wet werk en bijstand 2013, artikel 11, eerste lid ook de mogelijkheid opgenomen om een maatregel van dertig procent op te leggen.

Communicatie

De mensen die een uitkering ontvangen van de gemeente zijn, middels de nieuwsbrief van de cluster Sociale Dienstverlening en Informeer, reeds geïnformeerd over de inwerkingtreding van de 'Wet 'Aanscherping handhaving- en sanctiebeleid'. Daarnaast is op de website van de gemeente aandacht voor deze wet.

Daarbij zal communicatie dienen om misbruik nu en in de toekomst te voorkomen.

Wat mag het kosten?

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan dit voorstel.

Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De wetgever heeft de gemeenten belast met de uitvoering van de WWB, IOAW en IOAZ. Deze regelingen worden onder medebewind uitgevoerd. De gemeenteraad heeft de verantwoordelijkheid om op een aantal terreinen beleid vast te stellen en dit beleid in een verordening vast te leggen.

Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?

De raad zal geïnformeerd worden middels de P&C-cyclus.

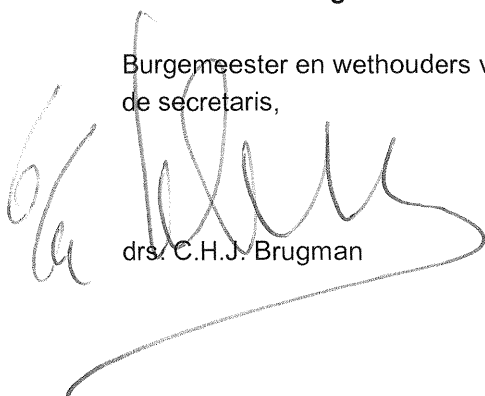
2. Voorstel

Op grond van het voorgaande besluit het college de raad voor te stellen om:

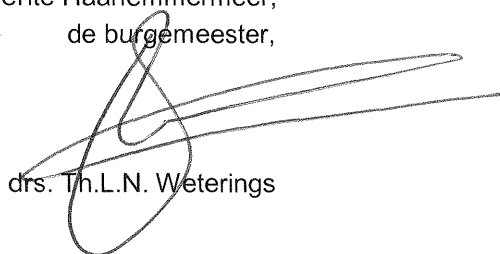
1. De volgende verordeningen op grond van de WWB in te trekken:
 - a. De Toeslagenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2012-A;
 - b. De Maatregelenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2012;
 - c. De Verordening Langdurigheidstoelage Haarlemmermeer 2012.
2. De Maatregelenverordening IOAW en IOAZ Haarlemmermeer 2011 in te trekken.
3. De volgende verordeningen op grond van de WWB in werking te laten treden per 1 april 2013 met terugwerkende kracht tot 1 januari 2013:
 - a. De Toeslagenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2013;
 - b. De Maatregelenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2013;
 - c. De Verordening Langdurigheidstoelage Haarlemmermeer 2013.
4. De Maatregelenverordening IOAW en IOAZ Haarlemmermeer 2013 in werking te laten treden per 1 april 2013 met terugwerkende kracht tot 1 januari 2013.
5. De verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Haarlemmermeer 2013 met ingang van 1 april 2013 in werking te laten treden.

3. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris, de burgemeester,

drs. C.H.J. Brugman

drs. Th.L.N. Weterings

Bijlage(n)
verordeningen

**Toeslagenverordening Wet werk en bijstand
Haarlemmermeer 2013**

3 december 2012

De raad van de gemeente Haarlemmermeer, gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer d.d..... , gelet op artikel 149 van de Gemeentewet, afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht en de artikelen 8, eerste lid, onderdeel c en 30 van de Wet werk en bijstand;

BESLUIT

vast te stellen de **Toeslagenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2013**

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wet werk en bijstand (WWB) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb);
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. norm: de norm genoemd in artikel 21 onder c WWB, exclusief vakantietoeslag;
 - b. woning: een woning als bedoeld in artikel 1 onderdeel j, Wet op de huurtoeslag, alsmede een woonwagen of een woonschip, als bedoeld in artikel 3 lid 6, van de wet;
 - c. woonkosten:
 1. indien een huurwoning wordt bewoond, de per maand geldende huurprijs als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de Wet op de huurtoeslag;
 2. indien een eigen woning wordt bewoond, de tot een bedrag per maand omgerekende som van de ten behoeve van de financiering van de woning verschuldigde hypotheekrente en de in verband met het in eigendom hebben van de woning te betalen zakelijke lasten, waarbij onder zakelijke lasten worden verstaan: de rioolrechten, het eigenaarsaandeel van de onroerendezaakbelasting, de brandverzekering, de opstalverzekering en het eigenaarsaandeel van de waterschapslasten;
 - d. commerciële huurprijs: 100 procent of meer van het bedrag, bedoeld in artikel 17 lid 2 van de Wet op de huurtoeslag;
 - e. verzorgingsbehoevende: de medebewoner die, bij niet-inwoning, is aangewezen op beroepsmatige verzorging of verpleging in een inrichting;
 - f. schoolverlater: de alleenstaande of alleenstaande ouder die maximaal 6 maanden voorafgaand aan de aanvraag de deelname heeft beëindigd aan onderwijs of een beroepsopleiding;
 - g. medebewoner: iemand die naast de belanghebbende zijn hoofdverblijf in dezelfde woning heeft, waarbij geen sprake is van bloedverwantschap in de eerste graad;
 - h. de pensioengerechtigde leeftijd: de leeftijd bedoeld in artikel 7a, eerste lid van de Algemene ouderdomswet;
 - i. wet: Wet werk en bijstand.

Artikel 2. Personenkring

De bepalingen van deze verordening gelden alleen voor belanghebbenden van 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd. In geval van gehuwden gelden de bepalingen van deze verordening indien beide echtgenoten 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd zijn.

HOOFDSTUK 2. CRITERIA VOOR HET VERHOGEN VAN DE NORM

Alleenstaanden en alleenstaande ouders

Artikel 3. Toeslagen

1. De norm wordt verhoogd met een toeslag indien de alleenstaande of de alleenstaande ouder hogere algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan heeft dan waarin de norm voorziet, als gevolg van het niet of niet geheel kunnen delen van deze kosten met een ander.
2. De toeslag, als bedoeld in het eerste lid, wordt voor de alleenstaande en de alleenstaande ouder in wiens woning geen ander zijn hoofdverblijf heeft, bepaald op het in artikel 25, tweede lid, van de wet genoemde maximumbedrag.
3. De toeslag, als bedoeld in het eerste lid, bedraagt voor de alleenstaande en de alleenstaande ouder op wie het tweede lid niet van toepassing is en waarbij de kosten met één of meerdere medebewoner(s) gedeeld kunnen worden, 10% van de gehuwdennorm.
4. In afwijking van het bepaalde in het derde lid, bedraagt voor de medebewoner de toeslag het in artikel 25 tweede lid van de wet genoemde maximumbedrag, indien door hem een commerciële huurprijs wordt voldaan.
5. Het vierde lid is niet van toepassing op bloedverwanten in de eerste graad.

HOOFDSTUK 3. CRITERIA VOOR HET VERLAGEN VAN DE BIJSTAND

Gehuwden

Artikel 4. Verlaging

1. De norm wordt lager vastgesteld indien gehuwden lagere algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan hebben dan waarin de norm voorziet, als gevolg van het geheel of gedeeltelijk kunnen delen van deze kosten met een ander.
2. De verlaging als bedoeld in het eerste lid bedraagt 10 % van de gehuwdennorm indien de kosten met één of meerdere medebewoner(s) gedeeld kunnen worden.
3. In afwijking van het bepaalde in het tweede lid, wordt bij inwonende gehuwden geen verlaging toegepast indien zij een commerciële huurprijs voldoen.
4. Het derde lid is niet van toepassing op bloedverwanten in de eerste graad.

Artikel 5. Verlagingen bij inwonende kinderen

Bij één of meerdere inwonende kinderen met een inkomen vanaf 100 procent van het netto minimumloon wordt een korting toegepast van maximaal 10 procent op de norm of toeslag van de (adoptief) ouder(s).

Artikel 6. Verlaging toeslag alleenstaanden van 21 en 22 jaar

1. De toeslag als bedoeld in artikel 25 van de wet, wordt voor de alleenstaande van 21 jaar of 22 jaar die bij zijn ouder woont, niet zijnde een schoolverlater, in afwijking van artikel 3 lid 3 bepaald op 5% van de gehuwdennorm.
2. De toeslag als bedoeld in artikel 25 van de wet, wordt voor de uitwonende alleenstaande van 21 jaar of 22 jaar, niet zijnde een schoolverlater, op 10% van de gehuwdennorm gesteld.

Artikel 7. Verlaging schoolverlater

De verlaging als bedoeld in artikel 28 van de wet voor een schoolverlater bedraagt 25% van de gehuwdennorm.

Artikel 8. Woonsituatie

1. De verlaging als bedoeld in artikel 27 van de wet bedraagt 16% van de gehuwdennorm indien een woning wordt bewoond waaraan geen kosten van huur of hypotheeklasten zijn verbonden.
2. De verlaging in het eerste lid wordt verminderd met het bedrag dat belanghebbende betaalt aan noodzakelijke onderhoudskosten voor de woning op maandbasis.

Artikel 9. Anti cumulatiebepaling

Indien voor de belanghebbende een combinatie geldt van één of meer verlagingen bedraagt de verlaging niet meer dan 25% van de gehuwdennorm.

Artikel 10. Geen kosten delen bij verzorgingsbehoevende

In afwijking van het bepaalde in de artikelen 3, 4 en 5 wordt, indien één van de medebewoners verzorgingsbehoevend is, aangenomen dat zowel de verzorgingsbehoevende als de medebewoner in redelijkheid geen kosten met elkaar kunnen delen.

HOOFDSTUK 4. SLOTBEPALINGEN

Artikel 11. Uitvoering

Het college is belast met de uitvoering van het bepaalde in de artikelen 3 tot en met 9 van deze verordening en heeft de bevoegdheid nadere regels te stellen in die gevallen, waarin deze verordening niet voorziet.

Artikel 12. Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 13. Inwerkingtreding

1. De Toeslagenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2012 en de Toeslagenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2012-A wordt met ingang van 1 januari 2013 ingetrokken. .
2. Deze verordening treed in werking met ingang van 1 januari 2013.

Artikel 14. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: de Toeslagenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2013.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

de griffier,

de voorzitter,

TOELICHTING OP DE TOESLAGENVERORDENING WET WERK EN BIJSTAND HAARLEMMERMEER 2013

ALGEMEEN

Met ingang van 1 januari 2004 is de Wet werk en bijstand (WWB) van kracht geworden. Op grond van de WWB dient een Toeslagenverordening te worden vastgesteld waarin het verhogen en verlagen van de normen wordt geregeld.

De Toeslagenverordening is op een aantal punten gewijzigd per 1 januari 2013. Hierbij is aansluiting gezocht bij het wetsvoorstel "wijziging van de Algemene Ouderdomswet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en de Wet op de loonbelasting 1964 in verband met stapsgewijze verhoging en koppeling aan de stijging van de levensverwachting van de pensioenleeftijd". (Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd) in combinatie met het "Besluit tot wijziging van een aantal wetten in verband met de verhoging van de leeftijd waarop op grond van de Algemene Ouderdomswet recht op ouderdomspensioen ontstaat" (Besluit aanpassing wetten inzake verhoging AOW-leeftijd). De systematiek van het toeslagen- en verlagingsmodel blijft ongewijzigd.

Artikel 1. Begripsbepalingen

Inleiding

Op grond van artikel 8 lid 1 onder c van de WWB dient bij verordening het beleid geformuleerd te worden met betrekking tot de hoogte van de bijstandsuitkering voor bepaalde categorieën uitkeringsgerechtigden die ouder zijn dan 21 jaar, doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd. Op een aantal onderdelen moet de gemeente een keuze maken. Het gaat hierbij om:

- a. het vaststellen van toeslagen voor alleenstaanden en alleenstaande ouders die de kosten van het bestaan niet (geheel) met een ander kunnen delen;
- b. het al dan niet toepassen van een verlaging op de bijstandsuitkering indien:
 - de uitkeringsgerechtigde geen woonkosten heeft;
 - de uitkeringsgerechtigde als schoolverlater kan worden aangemerkt;
 - de uitkeringsgerechtigde de norm voor een gezin ontvangt en er sprake is van inwoning.

Artikel 1 lid 1

De begrippen die in de verordening worden gebruikt hebben een gelijklopende betekenis als de omschrijving in de WWB. Daarom wordt verwezen naar de bijbehorende wetsartikelen in de WWB

Artikel 1 lid 2

a. Gehuwdennorm

De norm voor gehuwden¹ waarvan beide partners jonger zijn dan de pensioengerechtigde leeftijd, exclusief vakantietoeslag.

b. Woning

Het in deze verordening vastgelegde beleid, ten aanzien van toeslagen en verlagingen, heeft mede betrekking op bewoners van een woonwagen en een woonschip.

c. Woonkosten

Voor de woonkosten van een huurwoning wordt aangesloten bij de minimum huurgrens die de wet op de huurtoeslag hanteert.

¹ Per 1 januari 2013 € 1.255,86 per maand

Voor de woonkosten van een eigen woning wordt rekening gehouden met de te betalen hypotheekrente en de zakelijke lasten die aan het hebben van een eigen woning verbonden zijn. Voor wat betreft de hypotheekrente gaat het hierbij om de rente voor (dat deel van) de hypotheek die is afgesloten voor de financiering van de woning. Rente verbonden aan (een deel van) de hypotheek, die betrekking heeft op bijvoorbeeld de financiering van duurzame gebruiksgoederen, wordt niet meegenomen.

d. Commerciële huurprijs

Voor de hoogte van de commerciële huurprijs is aangesloten bij de hoogte van de normhuur behorend bij het minimum-inkomenspunt zoals gehanteerd in de wet op de huurtoeslag.

e. Verzorgingsbehoevende

Ten aanzien van de vraag of iemand is aangewezen op beroepsmatige verzorging of verpleging in een inrichting, wordt zo nodig een medisch advies ingewonnen. Soms is dit niet nodig, bijvoorbeeld omdat al over een indicatie wordt beschikt, maar belanghebbende nog niet geplaatst kan worden.

f. Schoolverlater

De alleenstaande of alleenstaande ouder die recentelijk, d.w.z. minimaal 6 maanden geleden, het onderwijs of de beroepsopleiding heeft beëindigd, op grond waarvan er recht bestond op een toelage in het kader van de Wet op de Studiefinanciering, ontvangt een lagere uitkering.

g. Medebewoner

Dit behoeft geen nadere toelichting.

h. pensioengerechtigde leeftijd

Dit behoeft geen nadere toelichting.

i. De wet

Dit behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 2. Personenkring

Artikel 30 van de WWB schrijft voor dat de verordening vaststelt voor welke categorieën de bijstandsnorm wordt verlaagd of verhoogd. De categorie-indeling is gebaseerd op de WWB. De begrippen zijn nader uitgelegd in artikel 1 van de verordening. De bepalingen van deze verordening gelden niet voor belanghebbenden ouder dan de pensioengerechtigde leeftijd. De oorzaak is gelegen in het feit dat de wetgever bij de normen ten behoeve van personen die ouder zijn dan de pensioengerechtigde leeftijd, heeft willen aansluiten bij de AOW-normen. In dat kader zou er sprake zijn van rechtsongelijkheid binnen die doelgroep wanneer de mogelijkheid tot verlagen van de (norm en) toeslag zou zijn opgenomen.

Artikel 3. Toeslagen

Artikel 3 lid 1

Dit artikel regelt de verhoging van de landelijke bijstandsnorm met een toeslag van maximaal 20% de gezinsnorm, voor alleenstaanden en alleenstaande ouders van 21 jaar of ouder en jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd die niet in een inrichting verblijven.

Bij de vaststelling van de basisnorm voor de alleenstaande en de alleenstaande ouder is de wetgever uitgegaan van de veronderstelling dat betrokkene de bestaanskosten geheel met een ander kan delen en sluiten dus in de situatie dat dit niet het geval is niet zonder meer aan bij de feitelijke noodzakelijke bestaanskosten van de belanghebbende.

De hoogte van de noodzakelijke kosten van het bestaan wordt mede bepaald door de mate waarin de belanghebbende de kosten met een ander kan delen. De woonsituatie is hierbij van doorslaggevende

betekenis. Dit laat onverlet dat ook alle andere uitgaven in aanmerking dienen te worden genomen waarbij gezinsleden schaalvoordeel hebben door het gezamenlijk opbrengen van alle kosten van huisvesting en huishouding. Bij de relatief hogere kosten waarmee alleenstaanden in beginsel worden geconfronteerd kan met name worden gedacht aan duurzame gebruiksgoederen, zoals woninginrichting en huishoudelijke apparatuur, maar ook aan vaste lasten, zoals abonnementen en diverse andere kosten.

Bij de beoordeling of betrokkene inderdaad hogere bestaanskosten heeft, is in voorkomende gevallen niet bepalend of deze ook feitelijk deze kosten met een ander deelt, maar of het -gegeven de omstandigheden -redelijk is er van uit te gaan dat deze kosten kunnen worden gedeeld.

Degene die voor een toeslag in aanmerking wenst te komen, moet aannemelijk maken dat er geen sprake is van kosten die kunnen worden gedeeld en dat er derhalve terecht aanspraak op een toeslag wordt gemaakt. De toeslag maakt een integraal deel van de bijstandsuitkering uit.

De algemene inlichtingenverplichting die op aanvrager rust, geldt ook voor het toeslagendeel.

Aanvrager zal dan ook door middel van het overleggen van gegevens het recht moeten aantonen.

Artikel 3 lid 2

Artikel 30, tweede lid WWB schrijft voor dat de toeslag, onverminderd het bepaalde in de artikelen 27, 28 en 29 van de wet, voor de alleenstaande en de alleenstaande ouder met zijn kinderen in wiens woning geen ander zijn hoofdverblijf heeft, wordt bepaald op het maximumbedrag, genoemd in artikel 25, tweede lid, van de WWB. De maximale toeslag komt neer op 20% van de gezinsnorm. In deze verordening wordt volstaan met een verwijzing naar het bedrag zoals dat in de wet is genoemd. Dit bedrag wordt regelmatig (veelal halfjaarlijks) bijgesteld. De artikelen 27, 28 en 29 WWB geven de gemeente de bevoegdheid om voor bepaalde categorieën de bijstandsnorm of de toeslag lager vast te stellen. Dit betekent dat indien aanvrager voldoet aan de voorwaarde genoemd in artikel 30, tweede lid, van de wet, het toch kan zijn dat er geen recht op een toeslag bestaat van 20% van de gezinsnorm, indien de gemeente daarnaast tevens gebruik maakt van de mogelijkheid om de bijstandsnorm of de toeslag te verlagen (zie de artikelen 4 tot en met 9 van deze verordening).

Artikel 3 lid 3

Het gezamenlijk bewonen van een woning levert schaalvoordelen op. Deze schaalvoordelen treden op omdat de woonlasten kunnen worden gedeeld. De kosten van huur, heffingen, belastingen, verzekeringen, vastrecht nutsbedrijven en dergelijke zijn voor personen die een woning delen lager, omdat deze kosten per woning slechts eenmaal in rekening worden gebracht. Indien er op enigerlei wijze sprake is van het kunnen delen van kosten met één medebewoner, wordt de toeslag als gevolg van de optredende schaalvoordelen vastgesteld op 10% van de gezinsnorm. Dit betekent een voortzetting van het huidige beleid.

Indien er sprake is van 3 of meer kostgangers en/of onderhuurders wordt onderzocht of er sprake is van een met een pension vergelijkbare situatie.

Artikel 3 lid 4

Indien er door een medebewoner een commerciële huurprijs wordt voldaan, kan in redelijkheid worden aangenomen dat er niet of nauwelijks kosten door hem gedeeld kunnen worden. Er dient sprake te zijn van een huurcontract en gedateerde betaalbewijzen of afschriften van bank-of girorekeningen. Wel wordt de verlaging van 10% van de gezinsnorm toegepast op de hoofdbewoner, die de commerciële huurprijs ontvangt.

Artikel 4. Verlaging

Artikel 4 lid 1

De hoogte van de uitkering van alleenstaanden en alleenstaande ouders is afhankelijk van de mate waarin zij de kosten van het bestaan kunnen delen. Ook het gezin kan schaalvoordelen genieten

aangezien zij de kosten van het bestaan kunnen delen omdat zij de door hen bewoonde woning niet alleen bewonen. Deze schaalvoordelen kunnen ertoe leiden dat de gezinsuitkering wordt verlaagd.

Artikel 4 lid 2

Het gezamenlijk bewonen van een woning levert schaalvoordelen op. Deze schaalvoordelen treden op omdat de woonlasten kunnen worden gedeeld. De kosten van huur, heffingen, belastingen, verzekeringen, vastrecht nutsbedrijven en dergelijke zijn voor personen die een woning delen lager, omdat deze kosten per woning slechts eenmaal in rekening worden gebracht. Indien er op enigerlei wijze sprake is van het kunnen delen van kosten met een medebewoner, wordt de verlaging als gevolg van de optredende schaalvoordelen vastgesteld op 10% van de gezinsnorm.

Indien er sprake is van 3 of meer kostgangers en/of onderhuurders wordt onderzocht of er sprake is van een met een pensioen vergelijkbare situatie.

Artikel 4 lid 3

Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 3 lid 4, welke van overeenkomstige toepassing zijn. Met dien verstande dat in plaats van het verlenen van een toeslag gelezen moet worden het al dan niet verlagen van de basisnorm.

Artikel 5. Verlagingen bij inwonende kinderen

Indien het inkomen van het inwonende kind meer bedraagt dan 100% van het netto minimumloon voor een 23 jarige wordt een korting toegepast van 10 procent op de norm of toeslag van de ouder.

Conform de oude regeling is bij meerdere inwonende kinderen de korting gemaximeerd op 10%.

Onder verdiensten wordt ook verstaan een uitkering, bijvoorbeeld de Wet Studiefinanciering, welke strekt tot levensonderhoud voor thuiswonenden.

Artikel 6. Verlaging toeslagen alleenstaanden van 21 en 22 jaar

Om recht te doen aan het beginsel van de WWB dat ter bepaling van de hoogte van de toeslag, de woonsituatie medebepalend is, wordt er onderscheid gemaakt tussen thuis- en uitwonende 21- en 22-jarigen. De toeslag van een uitwonende 21- en 22-jarige wordt echter op 10% van het netto minimumloon gemaximeerd. Hierdoor blijft er een duidelijk verschil bestaan tussen de hoogte van de bijstandsnorm en de hoogte van minimum jeugdloon voor de groep 21- en 22-jarigen. Dit verschil vormt naast maatregelen op grond van het maatregelenbesluit een stimulans om aan het werk te gaan.

Artikel 7. Verlaging schoolverlater

De schoolverlatersverlaging van artikel 28 WWB is blijkens de toelichting op dat artikel bedoeld om de schoolverlater gedurende het eerste half jaar niet in een veel betere financiële positie te brengen als toen hij nog aangewezen was op studiefinanciering of een tegemoetkoming krachtens de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS). Er wordt daarbij geen onderscheid gemaakt naar een (voormalig) uit- of thuiswonende student. Opmerking verdient nog dat bij gehuwden die beiden schoolverlater zijn, de verlaging niet wordt verdubbeld. Deze blijft dan 25 %. Wel is denkbaar, dat de periode waarover de verlaging wordt toegepast, verlengd wordt, als beide partners na elkaar schoolverlater worden.

De maximale verlagingduur bedraagt 6 maanden na beëindiging van de opleiding.

Wordt naast de schoolverlatersverlaging ook een verlaging toegepast i.v.m. medebewoning dan kan dit spoedig tot gevolg kan hebben dat de totale verlaging te groot is en aanpassing behoeft, gelet op het individualiseringsbeginsel. Dat kan afgeleid worden uit CRvB 12 mei 2009, LJN: BI5349. Als de schoolverlater voor beëindiging van de studie studiefinanciering WSF2000 ontving naar de norm van uitwonende student, dan moet de inkomensvoorziening minimaal op die norm worden vastgesteld.

Degene die recentelijk het onderwijs of de beroepsopleiding heeft beëindigd, op grond waarvan er recht bestond op een toelage in het kader van de Wet op de Studiefinanciering dan wel kinderbijslag, ontvangt een lagere uitkering. De reden hiervoor is dat de omstandigheden en mogelijkheden van degene die recentelijk het onderwijs of de beroepsopleiding heeft beëindigd gedurende een zekere periode zodanig vergelijkbaar zijn met die van studerenden, dat voor hen de noodzakelijke bestaanskosten in beginsel op hetzelfde niveau worden gesteld als dat voor hen tijdens de studieperiode op grond van de Wet op de Studiefinanciering was gegarandeerd. De verlaging is gebaseerd op het bedrag dat in de toelage studiefinanciering zit voor de kosten van levensonderhoud. Omgerekend naar een percentage van de uitkering bedraagt deze verlaging, afgerond, 25% van gezinsnorm.

Artikel 8. Woonsituatie

lid 1

De bijstandsuitkering dient voldoende te zijn om in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien. De kosten van het wonen maken daar deel van uit. Indien belanghebbende geen woonkosten heeft, wordt de uitkering verlaagd.

Van lagere bestaanskosten als gevolg van de woonsituatie kan sprake zijn bij de bewoning van een woning waaraan geen woonlasten zijn verbonden, bijvoorbeeld in het geval van krakers. Hiervan is echter ook sprake ingeval een derde, bijvoorbeeld een onderhoudsplichtige, de woonlasten betaalt van de woning. Er wordt dan een woning bewoond waaraan voor de bijstandsgerechtigde geen woonkosten zijn verbonden. Het financiële voordeel van het niet verschuldigd zijn van woonkosten rechtvaardigt een lager bedrag aan algemene bijstand.

Dit artikel is niet van toepassing op kinderen die nog bij de ouders thuis wonen.

lid 2

Uitgangspunt voor de verlaging is het minimumbedrag bij de toepassing van de huurtoeslag. Omgerekend naar een percentage van de uitkering bedraagt deze verlaging, afgerond, 16% van de gezinsnorm. Een aantoonbaar bedrag aan noodzakelijke onderhoudskosten kan op dit bedrag in mindering worden gebracht

Artikel 9. Anti cumulatiebepaling

Indien gebruik wordt gemaakt van de verlagingmogelijkheden zoals die zijn genoemd in de artikelen 4 tot en met 8, dient rekening te worden gehouden met de effecten van cumulatie van factoren. Een dergelijke cumulatie kan er namelijk toe leiden dat de uitkering die overblijft onvoldoende is om in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. In dit artikel is daarom bepaald dat de maximale verlaging niet meer bedraagt dan 25 % van de gezinsnorm.

Daarnaast is van belang dat de verlagingen zoals genoemd in artikel 6 (i.v.m. leeftijd 21 of 22 jaar) en artikel 7 (schoolverlater) niet gelijktijdig mogen worden gebruikt. De verlaging op grond van schoolverlating gaat voor op de verlaging in verband met de leeftijd van 21 of 22 jaar.

Artikel 10. Geen kosten delen bij verzorgingsbehoevende

Gezien de landelijke tendens om ouderen en gehandicapten zoveel mogelijk thuis te verzorgen, is het wenselijk om bij medebewoners met een bloedverwantschap in de tweede graad, waarvan er één verzorgingsbehoevend is, de toeslag voor zowel de verzorgende als voor de verzorgde op 20% te stellen. Gesteld kan worden dat in verband met de verzorgingsbehoevendheid er extra kosten zijn, waardoor een hogere toeslag van 20% in de rede ligt. Dit geldt ook voor een medebewoner die geen tweedegraads bloedverwantschap heeft met de verzorgingsbehoevende.

Verzorgingsbehoevendheid wordt aangenomen als er sprake is van een zodanige handicap dat niet-inwoning zou leiden tot opname in een inrichting ter verzorging of verpleging. Indien op voorhand wordt uitgegaan van schaalvoordelen en dus van een lagere toeslag, kan dat de opname van

verzorgingsbehoevenden door medebewoners belemmeren. Hoewel deze uitzondering in het nadeel van een heldere regelgeving werkt, moet het uitgangspunt van de thuisverzorging van verzorgingsbehoevenden prevaleren.

Artikel 11. Uitvoering

Artikel 7 van de wet schrijft voor dat de uitvoering van de wet berust bij het college. Het college kan deze bevoegdheid, overeenkomstig hetgeen hierover in de wet is geregeld, mandateren aan ambtenaren.

Uit de verordening moet blijken voor welke categorieën er een verhoging of verlaging wordt vastgesteld. De verordening heeft derhalve een zodanig karakter dat de belanghebbenden daaruit concreet kunnen aflezen welke verhoging of verlaging in hun situatie geldt. Niettemin is het noodzakelijk aan het college de bevoegdheid te geven om nadere regels te stellen voor die gevallen, waarin de verordening niet voorziet.

Artikel 30, lid 4 van de wet geeft uitdrukkelijk aan dat verhoging of verlaging van de bijstandsnorm of afwijkende vaststelling van de toeslag mogelijk blijft met toepassing van het individualiseringsprincipe, zoals neergelegd in artikel 18, lid 1 van de wet.

Artikel 12 Hardheidsclausule

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 13. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking per 1 januari 2013. Hierbij is aansluiting gezocht bij het wetsvoorstel "Wijziging van de Algemene Ouderdomswet, de Wet werk en bijstand, de Wet inkomstenbelasting 2001 en de Wet op de loonbelasting 1964 in verband met stapsgewijze verhoging en koppeling aan de stijging van de levensverwachting van de pensioenleeftijd" (Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd) in combinatie met het "Besluit tot wijziging van een aantal wetten in verband met de verhoging van de leeftijd waarop op grond van de Algemene Ouderdomswet recht op ouderdomspensioen ontstaat" (Besluit aanpassing wetten inzake verhoging AOW-leeftijd).

lid 2

Met de inwerkingtreding van deze verordening per 1 januari 2013 vervallen de Toeslagenverordening Wet werk en bijstand Haarlammermeer 2012 en de Toeslagenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2012-A. De oude Toeslagenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2012 was nog van kracht tot 1 januari 2013 voor mensen voor wie toepassing van de huishoudinkomenstoets tot een hogere uitkering leidde.

Artikel 14. Citeertitel

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Maatregelenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2013

De raad van de gemeente Haarlemmermeer, gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer, d.d....., gelet op artikel 149 van de gemeentewet, afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 8, eerste lid, onderdeel b, en artikel 18 van de Wet werk en bijstand ;

BESLUIT

Vast te stellen de **Maatregelenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2013**

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet werk en bijstand;
- b. Bbz: het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004
- c. bijstand: de bijstand bedoeld in artikel 5 onder a, van de wet;
- d. algemene bijstand: de bijstand bedoeld in artikel 5, onder b, van de wet;
- e. bijstandsnorm: de bijstandsnorm bedoeld in artikel 5, onderdeel c, van de wet;
- f. bijzondere bijstand: de bijstand bedoeld in artikel 5, onder d, van de wet;
- g. maatregel: het verlagen van de bijstandsnorm bedoeld in artikel 18, tweede lid;
- h. belanghebbende: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken;
- i. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer.

Artikel 2. Het opleggen van een maatregel

1. Als de belanghebbende naar het oordeel van het college tekortschietend besef van verantwoordelijkheid betoont voor de voorziening in het bestaan dan wel de uit de wet of de artikel 30c, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werken inkomen voortvloeiende verplichtingen niet of onvoldoende nakomt, wordt overeenkomstig deze verordening een maatregel opgelegd.
2. Een maatregel wordt afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate waarin de belanghebbende de gedraging kan worden verweten en de omstandigheden waarin hij verkeert.

Artikel 3. Berekeningsgrondslag

1. De maatregel wordt toegepast op de bijstandsnorm.
2. In afwijking van het eerste lid kan de maatregel ook worden toegepast op de bijzondere bijstand indien:
 - a. aan belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 van de wet; of
 - b. de verwijtbare gedraging van belanghebbende, in relatie met zijn recht op bijzondere bijstand, daartoe aanleiding geeft.
3. In afwijking van het eerste lid kan de maatregel ook worden toegepast op de bijzondere bijstand voor woonkosten en premie arbeidsongeschiktheidsverzekering aan zelfstandigen die bijstand voor het levensonderhoud krachtens het Bbz ontvangen, of hebben ontvangen.

Artikel 4. Horen van belanghebbende

1. Voordat een maatregel wordt opgelegd wordt de belanghebbende in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen.
2. Het horen van belanghebbende kan achterwege worden gelaten indien:
 - a. de vereiste spoed zich daartegen verzet;
 - b. de belanghebbende reeds eerder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen en zich sindsdien geen nieuwe feiten of omstandigheden hebben voorgedaan of;

- c. het college het horen niet nodig acht voor het vaststellen van de ernst van de gedraging of de mate van verwijtbaarheid.

Artikel 5. Afzien van het opleggen van een maatregel

1. Het college ziet af van het opleggen van een maatregel indien:
 - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt; of
 - b. de gedraging meer dan één jaar vóór constatering van die gedraging door het college heeft plaatsgevonden.
2. Het college kan afzien van het opleggen van een maatregel indien het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Indien het college afziet van het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen, wordt de belanghebbende daarvan schriftelijk mededeling gedaan.

Artikel 6. Ingangsdatum en tijdvak

1. De maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.
2. In afwijking van het eerste lid kan de maatregel met terugwerkende kracht worden opgelegd, voor zover de bijstand nog niet is uitbetaald.
3. Indien de opgelegde maatregel niet of niet geheel kan worden uitgevoerd omdat de bijstand wordt beëindigd, kan het nog niet uitgevoerde deel van de maatregel alsnog ten uitvoer worden gebracht indien de belanghebbende binnen een termijn van drie maanden opnieuw bijstand ontvangt.
4. Een maatregel wordt voor bepaalde tijd opgelegd. Een maatregel die voor een periode van drie maanden of meer wordt opgelegd, wordt uiterlijk drie maanden nadat deze ten uitvoer is gelegd heroverwogen.

Artikel 7. Samenloop van gedragingen

Indien een belanghebbende zich schuldig maakt aan verschillende gedragingen, worden de daarop betrekking hebbende maatregelen gelijktijdig opgelegd.

HOOFDSTUK 2. GEEN OF ONVOLDOENDE MEDEWERKING VERLENEN AAN HET VERKRIJGEN OF BEHOUDEN VAN ALGEMEEN GEACCEPTEERDE ARBEID

Artikel 8. Indeling in categorieën

Gedragingen van belanghebbenden waardoor de verplichting op grond van artikel 9 van de wet niet of onvoldoende is nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

1. Eerste categorie:

het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij de daarvoor aangewezen instantie of het niet tijdig laten verlengen van de registratie;
2. Tweede categorie:
 - a. het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen of te aanvaarden;
 - b. het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling;
 - c. het niet ondertekenen of het niet aan burgemeester en wethouders verstrekken van het ondertekende trajectplan bij het besluit tot toekenning of voortzetting van de bijstand.

3. Derde categorie:
 - a. gedragingen die de inschakeling in arbeid belemmeren, waaronder mede begrepen de verplichtingen als bedoeld in artikel 55 WWB;
 - b. het niet of in onvoldoende gebruikmaken van een door het college aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel b en artikel 10, eerste lid van de wet, waaronder begrepen sociale activering.
4. Vierde categorie:
 - a. het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid.

Artikel 9. De hoogte en duur van de maatregel

1. Onverminderd artikel 2, tweede lid, wordt de maatregel vastgesteld op:
 - a. 10 % van de bijstandsnorm gedurende een maand bij gedragingen van de eerste categorie;
 - b. 20 % van de bijstandsnorm gedurende een maand bij gedragingen van de tweede categorie;
 - c. 30 % van de bijstandsnorm gedurende een maand bij gedragingen van de derde categorie;
 - d. 100 % van de bijstandsnorm gedurende een maand bij gedragingen van de vierde categorie.
2. De hoogte van de maatregel als bedoeld in het eerste lid onder a., b. en c. wordt - voor zover de belanghebbende de verwijtbare gedraging niet opheft - verdubbeld, indien de belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel is opgelegd, opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging van dezelfde of hogere categorie. Met een besluit waarmee een maatregel is opgelegd wordt gelijkgesteld het besluit om daarvan af te zien op grond van dringende redenen, bedoeld in artikel 5, tweede lid.
3. De duur van de maatregel als bedoeld in het eerste lid onder d. wordt - voor zover de belanghebbende de verwijtbare gedraging niet opheft - opeenvolgend verdubbeld, indien de belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel is opgelegd, opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging van dezelfde categorie. Met een besluit waarmee een maatregel is opgelegd wordt gelijkgesteld het besluit om daarvan af te zien op grond van dringende redenen, bedoeld in artikel 5, tweede lid.

HOOFDSTUK 4. OVERIGE GEDRAGINGEN DIE LEIDEN TOT EEN MAATREGEL

Artikel 10. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

1. Indien een belanghebbende een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan heeft betoond als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de wet, wordt een maatregel van 10 % opgelegd gedurende de periode dat de belanghebbende als gevolg van zijn gedraging langer recht heeft op bijstand.
2. Als tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan, bedoeld in het eerste lid, wordt mede gerekend het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid.
3. Onverminderd artikel 2, tweede lid, wordt de maatregel voor het tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan, bedoeld in het tweede lid, vastgesteld op 100 % van de bijstandsnorm.

HOOFDSTUK 5. MISDRAGINGEN

Artikel 11. Zeer ernstige misdragingen

1. Onverminderd artikel 2, eerste lid, legt het college een maatregel op van dertig procent van de van toepassing zijn bijstandsnorm gedurende een periode van één maand, indien belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover het college of zijn ambtenaren, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de WWB.
2. Van het opleggen van de maatregel bedoeld in het eerste lid kan, indien sprake is van verbaal geweld, worden afgezien en worden volstaan met het geven van een schriftelijke waarschuwing, tenzij het verbale geweld plaatsvindt binnen een periode van twee jaar te rekenen vanaf de datum waarop eerder aan de belanghebbende een schriftelijke waarschuwing in verband met ernstige misdragingen is gegeven.

Artikel 12. Het handhavingsbeleid

1. Het college biedt de gemeenteraad een handhavingsplan aan met daarin het te voeren beleid op gebied van handhaving, bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de Wet werk en bijstand en de te verwachten resultaten en rapporteert hierover jaarlijks in het beleidsverslag aan de gemeenteraad.
2. In het handhavingsplan worden in ieder geval de volgende onderwerpen besproken:
 - a. de kosten en opbrengsten van het handhavingsbeleid;
 - b. het terugvorderingsbeleid van te veel of ten onrechte betaalde bijstand;
 - c. het aantal verlagingen in verband met het schenden van verplichtingen, niet zijnde inlichtingenverplichtingen;
 - d. het aantal terugvorderingen;
 - e. het aantal uitgestroomde belanghebbenden;
 - f. de prioriteiten in de handhaving;
 - g. het aantal opgelegde boetes en de hoogte daarvan;
 - h. het aantal langdurigheidstoelagen;
 - i. de doelmatige en rechtmatige besteding van het re-integratiebudget;
 - j. de toekomstige beleidsacties ter verbetering van de uitvoeringsorganisatie;
 - k. de evaluatie van de beleidsprioriteiten van het afgelopen jaar/jaren.

HOOFDSTUK 6. SLOTBEPALINGEN

Artikel 13. Onvoorziene omstandigheden

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 14. De intrekking

De Maatregelenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2012 wordt met ingang van 1 januari 2013 ingetrokken.

Artikel 15. De inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2013.

Artikel 16. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Maatregelenverordening Wet werk en bijstand Haarlemmermeer 2013.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

de griffier,

de voorzitter,

TOELICHTING OP DE MAATREGELENVERORDENING WET WERK EN BIJSTAND HAARLEMMERMEER

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1. Begripsomschrijving

De begrippen die in de verordening worden gebruikt hebben een gelijklopende betekenis als de omschrijving in de WWB en Awb.

Artikel 2. Het opleggen van een maatregel

Artikel 2, eerste lid

De WWB verbindt aan het recht op een bijstandsuitkering de volgende verplichtingen:

1. Het tonen van voldoende besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan (artikel 18, tweede lid).
2. De plicht tot arbeidsinschakeling (artikel 8). Deze plicht bestaat uit twee soorten verplichtingen:
 - de plicht om naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en deze te aanvaarden; en
 - de plicht gebruik te maken van een door het college aangeboden voorziening gericht op ondersteuning bij arbeidsinschakeling. Deze verplichtingen worden in de re-integratieverordening uitgewerkt in specifieke verplichtingen die zijn toegesneden op de situatie en mogelijkheden van de bijstandsgerechtigde. Deze verplichtingen zullen in het besluit tot het verlenen van bijstand moeten worden neergelegd.
3. De informatieplicht (artikel 17, eerste lid). Op een uitkeringsgerechtigde rust de verplichting aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling te doen van alle feiten en omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op zijn arbeidsinschakeling en recht op bijstand.
Bij de introductie van de bestuurlijke boete per 1 januari 2013 zijn de gemeenten niet langer bevoegd hiervoor in de verordening verlagingen/regels vast te stellen. De gevolgen van het schenden van de inlichtingenplicht zijn per die datum in de wet geregeld.
4. De medewerkingsplicht (artikel 17, tweede lid). Dit is de plicht van uitkeringsgerechtigden om desgevraagd het college de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van de wet. De medewerkingsplicht kan uit allerlei concrete verplichtingen bestaan, zoals:
 - het toestaan van huisbezoek;
 - het meewerken aan een psychologisch onderzoek;
 - artikel 18, tweede lid, noemt een gedraging die in ieder geval een schending van de medewerkingsplicht inhoudt: *'het zich jegens het college zeer ernstig misdragen'*.

De Wet SUWI legt ook verplichtingen op aan uitkeringsgerechtigden. Het betreft de verplichting om alle gevraagde gegevens en bewijsstukken aan de Centrale organisatie werk en inkomen te verstrekken die nodig zijn voor de beslissing door het college (artikel 28, tweede lid Wet SUWI) en de verplichting om op verzoek of onverwijld uit eigen beweging alle feiten en omstandigheden mee te delen aan de Centrale organisatie werk en inkomen, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op het recht op bijstand, het geldend maken van het recht bijstand of de hoogte of de duur van de bijstand.

Artikel 2, tweede lid

In de maatregelenverordening zijn voor allerlei gedragingen die een schending van een verplichting betekenen, standaardmaatregelen vastgesteld in de vorm van een vaste (percentuele) verlaging van de bijstandsnorm.

In het tweede lid is de hoofdregel neergelegd: het college dient een op te leggen maatregel af te stemmen op de individuele omstandigheden van de belanghebbende en de mate van verwijtbaarheid. Deze bepaling brengt met zich mee dat het college bij elke op te leggen maatregel zal moeten nagaan

of gelet op de individuele omstandigheden van de betrokken uitkeringsgerechtigde afwijking van de hoogte en de duur van de voorgeschreven standaardmaatregel geboden is. Afwijking van de standaardmaatregel kan zowel een verzwaring als een matiging betekenen.

Dit betekent dat het college bij het beoordelen of een maatregel moet worden opgelegd, en zo ja welke, telkens de volgende drie stappen moet doorlopen:

- 1: vaststellen van de ernst van de gedraging;
- 2: vaststellen van de verwijtbaarheid;
- 3: vaststellen van de omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde.

De ernst van de gedraging komt tot uitdrukking in het standaardpercentage waarmee de bijstand wordt verlaagd. Wat betreft de beoordeling van de mate van verwijtbaarheid wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5. Matiging van de opgelegde maatregel wegens persoonlijke omstandigheden kan bijvoorbeeld in de volgende gevallen aan de orde zijn:

- bijzondere financiële omstandigheden van de belanghebbende, zoals bijvoorbeeld hoge woonlasten of andere vaste lasten of uitgaven van bijzondere aard waarvoor geen financiële tegemoetkoming mogelijk is;
- sociale omstandigheden;
- bij een opeenstapeling van maatregelen: de zwaarte van het geheel van maatregelen is niet evenredig aan de ernst van de gedraging en de mate van verwijtbaarheid.

Artikel 3. De berekeningsgrondslag

Artikel 3, eerste lid

In dit lid is het uitgangspunt vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd over de bijstandsnorm. Onder de bijstandsnorm wordt verstaan de wettelijke norm, inclusief gemeentelijke toeslag of verlaging en inclusief vakantietoeslag.

Artikel 3, tweede lid

Onderdeel a: de 18 tot 21-jarigen ontvangen een lage jongerennorm die, indien noodzakelijk wordt aangevuld tot de norm 21-jarige dan wel de WSF-norm door middel van aanvullende bijzondere bijstand in de kosten van levensonderhoud. Indien de maatregel alleen op de lage norm wordt opgelegd, zou dit leiden tot rechtsongelijkheid ten opzichte van de 21-jarigen.

Onderdeel b: deze bepaling maakt het mogelijk dat het college in incidentele gevallen een maatregel oplegt over de bijzondere bijstand. Er moet dan wel een verband bestaan tussen de gedraging van een belanghebbende en zijn recht op bijzondere bijstand.

Artikel 4. Horen van belanghebbende

Op grond van afdeling 4.1.2. van de Awb is in een aantal gevallen het horen van de belanghebbende verplicht bij de voorbereiding van beschikkingen. Deze hoorplicht geldt echter niet bij de voorbereiding van beschikkingen die betrekking hebben op een financiële aanspraak (artikel 4:12). In dit artikel wordt het horen van de belanghebbende, voordat een maatregel wordt opgelegd, in beginsel verplicht gesteld.

Het tweede lid bevat een aantal uitzonderingen op deze hoorplicht. De onderdelen a. en b. staan ook genoemd in artikel 4:11 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 5. Afzien van het opleggen van een maatregel

Artikel 5, eerste lid

Het afzien van het opleggen van een maatregel 'indien elke vorm van verwijtbaarheid' ontbreekt, is reeds geregeld in artikel 18, tweede lid, WWB.

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een maatregel is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ('lik op stuk') is het nodig dat een maatregel spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden wordt

onder b. geregeld dat het college geen maatregelen opgelegd voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden.

Artikel 5, tweede lid

Hierin wordt geregeld dat het college kan afzien van het opleggen van een maatregel indien het daarvoor dringende redenen aanwezig acht. Gedacht kan worden aan een situatie dat belanghebbende reeds door samenloop van calamiteiten zodanig in de problemen (bijvoorbeeld gezondheid) is geraakt, dat het niet verantwoord is om ook nog eens een maatregel te treffen. Wat dringende redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie en kan dus niet op voorhand worden vastgelegd.

Artikel 5, derde lid

Het doen van een schriftelijke mededeling dat het college afziet van het opleggen van een maatregel wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive.

Artikel 6. Ingangsdatum en tijdvak

Artikel 6, eerste lid

Het opleggen van een maatregel vindt plaats door het verlagen van de uitkering. Verlaging van de uitkering kan in beginsel op twee manieren:

1. met terugwerkende kracht, door middel van een herziening van de uitkering; en
2. door middel van verlaging van het uitkeringsbedrag in de eerstvolgende maand(en).

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode Gemeenten hoeven in dat geval niet over te gaan tot herziening van de bijstand en het te veel betaalde bedrag aan bijstand terug te vorderen. Om die reden is in dit lid vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand, waarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende bijstand.

Artikel 6, Tweede lid

In de situatie dat de uitkering nog niet (volledig) is uitbetaald aan de uitkeringsgerechtigde, kan een maatregel worden opgelegd, zonder dat een bedrag moet worden teruggevorderd. Het tweede lid geeft de bevoegdheid aan het college om in een dergelijke geval wél een maatregel met terugwerkende kracht op te leggen.

Artikel 6, derde lid

Een maatregel die over een toekomstige uitkering wordt opgelegd, kan niet worden toegepast in de situatie dat de bijstand wordt beëindigd. Om de belanghebbende toch een maatregel te kunnen opleggen, indien hij binnen drie maanden een beroep doet op de bijstand, is het derde lid opgenomen.

Artikel 6, vierde lid

Dit lid regelt dat een maatregel voor bepaalde tijd wordt opgelegd. Door een maatregel voor een bepaalde periode op te leggen, weet de uitkeringsgerechtigde die met een maatregel wordt geconfronteerd waar hij aan toe is. Het college kan na afloop van de periode waarvoor de maatregel is getroffen opnieuw een maatregel opleggen. Hiervoor is dan wel weer een apart besluit nodig. Wordt een maatregel voor een langere duur dan drie maanden opgelegd, dan zal het college de maatregel aan een herbeoordeling moeten onderwerpen. Dit is geregeld in artikel 18, derde lid WWB. Gemeenten mogen zelf bepalen wanneer die herbeoordeling plaatsvindt, als dit maar gebeurt binnen drie maanden nadat het besluit is genomen. Bij zo'n herbeoordeling hoeft niet opnieuw een besluit te worden genomen, waarbij alle relevante feiten en omstandigheden opnieuw tegen het licht worden gehouden. Een marginale beoordeling volstaat: het college moet beoordelen of het redelijk is dat de opgelegde maatregel wordt gecontinueerd. Daarbij kan worden gekeken naar de omstandigheden

waarin betrokkene verkeert, maar bijvoorbeeld ook of de betreffende persoon nu wel aan zijn verplichtingen voldoet.

Artikel 7. Samenloop van gedragingen

De regeling voor de samenloop van gedragingen heeft betrekking op verschillende gedragingen van een bijstandsgerechtigde die (min of meer) gelijktijdig plaatsvinden. De regeling geldt dus niet voor een gedraging die verschillende schendingen van verplichtingen met zich meebrengt. Indien sprake is van schending van meerdere verplichtingen door één gedraging, dan dient voor het toepassen van de maatregel te worden uitgegaan van de gedraging waarop de zwaarste maatregel van toepassing is.

Artikel 8. Indeling in categorieën

De gedragingen die verband houden met het geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen of behouden van algemeen geaccepteerde arbeid, worden in vier categorieën onderscheiden. Hierbij is de ernst van de gedraging het onderscheidend criterium. Een gedraging wordt ernstiger geacht naarmate de gedraging concretere gevolgen heeft voor het niet verkrijgen of behouden van betaalde arbeid.

De gedragingen die in dit artikel worden genoemd zijn minder concreet omschreven dan in het Maatregelenbesluit. De reden hiervoor is dat de WWB, in tegenstelling tot de Abw, volstaat met een algemene omschrijving van de plicht tot arbeidsinschakeling. De concrete invulling van de verplichtingen dient zoveel mogelijk te worden afgestemd op de mogelijkheden van de individuele bijstandsgerechtigde.

De eerste categorie, onderdeel a, betreft de formele verplichting om zich als werkzoekende in te schrijven bij het UWV en ingeschreven te blijven.

De tweede categorie betreft de verplichting tot een actieve opstelling op de arbeidsmarkt, de eigen verantwoordelijkheid van de belanghebbende om bijvoorbeeld voldoende te solliciteren en te voldoen aan een oproep. Daarnaast betreft het de verplichting om het individuele plan van aanpak te ondertekenen. Dit plan wordt als bijlage bij het besluit tot toekenning of voortzetting van de bijstand meegestuurd.

In de derde categorie gaat het om gedragingen die direct een aanleiding vormen tot een beroep op bijstand of het zonder noodzaak langer voortduren daarvan. Het gaat hier om het stellen van niet verantwoorde beperkingen ten aanzien van de aanvaardbare arbeid en om gedragingen die de kansen op arbeidsinschakeling verminderen. Voorbeelden van deze categorie zijn negatieve gedragingen bij sollicitaties en onvoldoende meewerken aan het opgestelde trajectplan.

De vierde categorie betreft het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid alsmede door eigen toedoen voorafgaand aan de aanvraag algemeen geaccepteerde arbeid niet behouden dan wel tijdens de bijstand deeltijdarbeid niet behouden.

Artikel 9. De hoogte en duur van de maatregel

Artikel 9, eerste lid

Deze bepaling bevat de standaardmaatregelen voor de vier categorieën van gedragingen die verband houden met het geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid.

Bij het vaststellen van de percentages waarmee de bijstand wordt verlaagd zijn de volgende twee vragen gesteld:

1. In hoeverre voldoet de beoogde verlaging van de uitkering aan de eisen van proportionaliteit en evenredigheid als de betreffende gedraging in ogenschouw wordt genomen?
2. In hoeverre zal het opleggen van de maatregel effectief zijn, in de zin dat de maatregel de beoogde gedragsverandering bij de bijstandsgerechtigde zal bewerkstelligen?

Artikel 9, Tweede en derde lid

Indien binnen één jaar na een eerste verwijtbare gedraging sprake is van een herhaling van de verwijtbare gedraging, wordt de grotere mate van verwijtbaarheid tot uitdrukking gebracht in een verdubbeling van de hoogte van de maatregel. Indien een maatregel uit de vierde categorie is opgelegd wordt de duur van de maatregel verdubbeld. Met een eerste verwijtbare gedraging wordt de eerste gedraging verstaan die aanleiding is geweest tot een maatregel, ook indien de maatregel wegens dringende redenen niet is geëffectueerd. Voor het bepalen van de aanvang van de termijn van 12 maanden, geldt het tijdstip waarop het besluit waarmee de maatregel is opgelegd, bekend is gemaakt.

Artikel 10. Tekortschietend besef van verantwoordelijkheid

De verplichting om voldoende besef van verantwoordelijkheid te tonen voor de voorziening in het bestaan, geldt reeds voordat een bijstandsuitkering wordt aangevraagd. Dit betekent dat wanneer iemand in de periode voorafgaand aan de bijstandaanvraag een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid heeft getoond, waardoor hij niet langer beschikt over de middelen om in de kosten van het bestaan te voorzien en als gevolg daarvan een bijstandsuitkering aanvraagt, de gemeente bij de toekenning van de bijstand hiermee rekening kan houden door het opleggen van een maatregel.

Een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid kan uit allerlei gedragingen blijken, zoals:

- een onverantwoorde besteding van vermogen;
- geen of te late aanvraag doen voor een voorliggende voorziening;
- het niet nakomen van de verplichting tot instellen alimentatievordering;
- het door eigen toedoen verspelen van het recht op uitkering ingevolge de WW als gevolg van fraude.

In het tweede lid wordt aangegeven dat tot tekortschietend besef van verantwoordelijkheid tevens wordt gerekend het voorafgaand aan de aanvraag en door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid dan wel het tijdens de bijstand door eigen toedoen niet behouden van deeltijdarbeid.

Volgens vaste jurisprudentie kan het door eigen toedoen niet behouden van algemeen geaccepteerde arbeid namelijk niet worden teruggevoerd op artikel 9 van deze verordening, maar op artikel 13, omdat deze gedraging valt onder het begrip tekortschietend besef van verantwoordelijkheid (artikel 18 WWB), zie onder meer LJN BN9720, CRvB 06.10.2010.

Wat betreft de hoogte van de maatregel is er voor gekozen een standaardpercentage toe te passen op de verlaging en de ernst van de gedraging uit te drukken in de duur van de maatregel. Bij de vaststelling van de duur van de maatregel dient beoordeeld te worden hoe lang betrokkene onafhankelijk van bijstand zou zijn gebleven, indien hij wel voldoende besef van verantwoordelijkheid had betoond. Er kan maximaal voor drie jaar een maatregel worden toegepast.

Artikel 11. Zeer ernstige misdragingen

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel kan worden beschouwd.

De gemeente handelt conform het agressieprotocol indien er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en (mogelijke) belemmeringen voor de gemeente bij het vaststellen van het recht op een uitkering. Vandaar dat in dit artikel wordt bepaald dat de ernstige misdragingen moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van WWB.

Wat betreft het vaststellen van de ernst van de gedraging, kunnen de volgende vormen van agressief gedrag in een oplopende reeks (steeds ernstiger) worden onderscheiden:

- a. verbaal geweld (schelden);

- b. discriminatie;
- c. intimidatie (uitoefenen van psychische druk);
- d. zaakgericht fysiek geweld (vernielingen);
- e. mensgericht fysiek geweld;
- f. combinatie van agressievormen.

Voor het bepalen van verwijtbaarheid van de misdraging zal gekeken moeten worden naar de omstandigheden waaronder de misdraging heeft plaatsgevonden. In dit verband is het relevant een onderscheid te maken tussen *instrumenteel* geweld en *frustratiegeweld*. Van instrumenteel geweld is sprake als iemand het toepassen van geweld bewust gebruikt om een bepaald doel te bereiken (bijvoorbeeld het verkrijgen van een uitkering). Agressie die ontstaat door onmacht, ontevredenheid, onduidelijkheid en dergelijke kan worden aangeduid met frustratiegeweld. Het zal duidelijk zijn dat de mate van verwijtbaarheid bij instrumenteel geweld in beginsel groter is dan bij frustratiegeweld. In ieder geval wordt in eerste instantie conform het Agressieprotocol Haarlemmermeer gehandeld.

Artikel 12. Het Handhavingsbeleid

Artikel 8a WWB bepaalt dat de gemeenteraad in het kader van het financiële beheer bij verordening regels stelt voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet. Het doel van dit artikel is de handhaving van de WWB en het fraudebeleid op de agenda van de gemeenteraden te zetten.

Door het opstellen van een verordening wordt gewaarborgd dat aan de eisen van rechtmatigheid wordt voldaan. De gemeente heeft er voor gekozen om geen aparte fraudeverordening op te stellen, maar aan te sluiten bij de maatregelenverordening WWB.

Het handhavingsbeleid zal verder worden uitgewerkt in een handhavingsbeleidsplan en beleidsregels die door het college zullen worden vastgesteld.

Artikel 13. Onvoorziene omstandigheden

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 14. De intrekking

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 15. De inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 16. Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Verordening Langdurigheidstoelage Haarlemmermeer 2013

De raad van de gemeente Haarlemmermeer, gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer d.d., gelet op artikel 8, eerste lid, en artikel 36 van de Wet werk en bijstand en artikel 149 van de Gemeentewet;

Besluit

vast te stellen de **Verordening Langdurigheidstoeslag Haarlemmermeer 2013**

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. wet: Wet werk en bijstand;
- b. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer;
- c. netto bijstandsnorm: de op de gezinssituatie van toepassing zijnde bijstandsnorm zoals bedoeld in artikel 21 van de wet plus volledige gemeentelijke toeslag, exclusief eventuele heffingskortingen;
- d. langdurigheidstoeslag: de toeslag zoals bedoeld in artikel 36 van de wet;
- e. vermogen: vermogen als bedoeld in artikel 34 van de wet;
- f. langdurig: gelijk aan de duur van de referteperiode;
- g. referteperiode: 36 maanden voorafgaand aan de peildatum;
- h. peildatum: de datum waarop in enig jaar het recht op de langdurigheidstoeslag ontstaat;
- i. de pensioengerechtigde leeftijd: de leeftijd bedoeld in artikel 7a, eerste lid van de Algemene ouderdomswet.

HOOFDSTUK II VOORWAARDEN

Artikel 2 Doelgroep

1. Tot de doelgroep van deze regeling behoren personen van 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd, die langdurig een laag inkomen en geen in aanmerking te nemen vermogen hebben, als bedoeld in artikel 36, eerste lid van de wet, en ten tijde van de aanvraag in de gemeente Haarlemmermeer woonachtig zijn.
2. Geen recht op de langdurigheidstoeslag hebben personen die:
 - a. op de peildatum of in de referteperiode een uitkering op grond van de Wet op de Studiefinanciering of de Wet Tegemoetkoming Onderwijsbijdrage en Schoolkosten hebben genoten;
 - b. op de peildatum of in de 12 maanden daaraan voorafgaand in een verpleeghuis verbleven.

Artikel 3 Laag inkomen

Als laag inkomen in de zin van artikel 36 van de wet wordt aangemerkt een ononderbroken netto inkomen dat gedurende de referteperiode gemiddeld niet meer bedraagt dan 110% van de van toepassing zijnde netto bijstandsnorm. Indien dit inkomen meer bedraagt, dan bestaat er geen recht op een langdurigheidstoeslag.

Artikel 4 Hoogte langdurigheidstoeslag

De hoogte van de langdurigheidstoeslag is gelijk aan 40% van de van toepassing zijnde netto bijstandsnorm per maand, naar boven afgerond op hele tientallen.

De hoogte van de langdurigheidstoeslag wordt jaarlijks in januari bekendgemaakt en geldt het gehele kalenderjaar.

HOOFDSTUK III SLOTBEPALINGEN

Artikel 5 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere omstandigheden afwijken van het bepaalde in deze verordening.

Artikel 6 Intrekking

De verordening Langdurigheidstoelage Haarlemmermeer 2012 wordt ingetrokken.

Artikel 7 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2013.

Artikel 8 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening Langdurigheidstoelage Haarlemmermeer 2013.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting bij de Verordening Langdurigheidstoelage Haarlemmermeer 2013

De langdurigheidstoelage is op een aantal punten gewijzigd per 1 januari 2013. Hierbij is aansluiting gezocht bij het wetsvoorstel "wijziging van de Algemene Ouderdomswet, de Wet inkomstenbelasting 2001 en de Wet op de loonbelasting 1964 in verband met stapsgewijze verhoging en koppeling aan de stijging van de levensverwachting van de pensioenleeftijd" . (Wet verhoging AOW- en pensioengerechtigdeleeftijd) in combinatie met het "Besluit tot wijziging van een aantal wetten in verband met de verhoging van de leeftijd waarop op grond van de Algemene Ouderdomswet recht op ouderdomspensioen ontstaat" (Besluit aanpassing wetten inzake verhoging AOW-leeftijd). De toelagenverordening is niet langer van toepassing tot 65 jaar, maar tot de pensioengerechtigde leeftijd.

Deze verordening is mede tot stand gekomen als gevolg van een wetswijziging in de Wet werk en bijstand waarin van de langdurigheidstoelage een bijzondere vorm van (categoriale) bijzondere bijstand is gemaakt. Hiermee staat de regeling open voor eigen beleidsregels van de gemeente. Deze benadering sluit aan bij het uitgangspunt om, daar waar het kan, de gemeente de vrijheid en verantwoordelijkheid te geven zelf invulling te geven aan een regeling en op die manier optimaal maatwerk te kunnen leveren. In het Bestuursakkoord Rijk en Gemeenten 2007 is afgesproken dat de langdurigheidstoelage wordt gedecentraliseerd naar gemeenten.

Een aantal punten vult de wetgever zelf in, onder meer de wijziging van de minimale leeftijd van 23 jaar naar 21 jaar. De doelstelling van de langdurigheidstoelage blijft onveranderd, te weten het op aanvraag (artikel 36 lid 1 WWB) bieden van financiële ondersteuning wanneer men langdurig op een laag inkomen is aangewezen.

De gemeente kan zelf de hoogte van de langdurigheidstoelage vaststellen en de doelgroep bepalen. Een belanghebbende komt slechts eenmaal per 12 maanden voor de langdurigheidstoelage in aanmerking. Om de doelgroep af te bakenen dient de gemeente een aantal criteria nader in te vullen, zoals het begrip 'laag inkomen' en welke termijn aan het begrip 'langdurig' verbonden wordt. Op grond van artikel 8, in combinatie met artikel 36 van de Wet werk en bijstand, stelt de gemeenteraad van Haarlemmermeer de Verordening Langdurigheidstoelage Haarlemmermeer 2013 vast.

Artikelsgewijze toelichting

In onderstaande toelichting wordt ingegaan op een aantal artikelen dat toelichting behoeft.

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit artikel worden definities gegeven van begrippen die meer dan eens in de verordening voorkomen, en waarvan het van belang is dat er telkens hetzelfde onder wordt verstaan. In een aantal gevallen wordt verwezen naar definities in de wet om ervoor te zorgen dat er zoveel mogelijk aansluiting blijft bij de wetgeving die van toepassing is.

Gekozen is de referentieperiode vast te stellen op 3 jaar, ofwel 36 maanden voorafgaand aan de peildatum. Hiermee is meteen invulling gegeven aan het begrip 'langdurig'. Dus over de duur van de referentieperiode wordt bepaald of iemand langdurig een laag inkomen heeft.

Artikel 2 Doelgroep

De doelgroep is in feite iedereen die aan de criteria voldoet welke in deze verordening nader zijn ingevuld.

Lid 2. Bepaalde groepen zijn uitgesloten van het recht op de langdurigheidstoelage. Het gaat hier om personen die in principe wel aan de voorwaarden zouden voldoen maar van wie gesteld kan worden dat een recht op de langdurigheidstoelage niet overeen zou komen met de aard en doelstelling ervan. a. Van studenten wordt per definitie gesteld dat zij arbeidsmarktperspectief hebben. Om te voorkomen dat degene met een baan met een minimuminkomen, die zijn positie middels avondstudie probeert te

verbeteren, niet in aanmerking zou komen, is bepalend of de studerende in de referteperiode studiefinanciering heeft genoten. Studiefinanciering is immers alleen mogelijk bij een dagstudie en bij studenten beneden een bepaalde leeftijd. Als het gaat om gehuwden, of degenen die daarmee gelijk te stellen zijn, waarvan één van beiden een uitkering op grond van de Wet op de Studiefinanciering heeft genoten in een periode waarin beiden niet als gehuwd zijn aan te merken, komt het recht de ander toe, voor zover aan de overige voorwaarden is voldaan.

b. We hebben het hier niet per definitie over een AWBZ instelling. De term AWBZ instelling kan namelijk verwarring veroorzaken. Dit omdat bijvoorbeeld zowel verpleeghuizen en verzorgingshuizen als instellingen voor begeleid kamerbewonen zogenoemde AWBZ instellingen zijn. De bedoeling van de regeling is echter alleen die bewoners tot de doelgroep te rekenen die redelijkerwijs ook de kosten maken waarvoor de langdurigheidstoelage is bedoeld. De bewoners van een verpleeghuis komen niet voor hoge kosten zoals vervangingsuitgaven te staan. Bewoners van verzorgingshuizen en instellingen van begeleid kamerbewonen hebben die kosten nadrukkelijk wel. Daarom worden zij niet van het recht op langdurigheidstoelage uitgesloten.

Artikel 3 Laag inkomen

Onder laag inkomen wordt verstaan een netto maandinkomen tot 110% van de bijstandsnorm.

Artikel 4 Hoogte langdurigheidstoelage

De langdurigheidstoelage is een percentage (40%) van de van toepassing zijnde bijstandsnorm plus toelage. Het bedrag wat vervolgens uit de berekening volgt, wordt naar boven afgerond op hele tientallen. Hierbij wordt aangesloten bij de hoogte van de bedragen over 2011.

Er worden drie normen onderscheiden:

- alleenstaanden;
- alleenstaande ouders;
- gehuwden.

Dit bedrag wordt jaarlijks in januari bekendgemaakt en geldt voor het gehele kalenderjaar.

Artikel 5 Hardheidsclausule

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 6 Intrekking

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 7 Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 8 Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Maatregelenverordening IOAW en IOAZ Haarlemmermeer 2013

De raad van de gemeente Haarlemmermeer, gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, d.d. gelet op artikel 147, eerste lid en artikel 108, tweede lid Gemeentewet, artikel 35, eerste lid, onderdeel b en artikel 20, tweede lid Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, alsmede artikel 35, eerste lid, onderdeel b en artikel 20, eerste lid Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;

BESLUIT

vast te stellen de Maatregelenverordening IOAW en IOAZ Haarlemmermeer 2013

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsomschrijving

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
- b. IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
- c. IOAW/IOAZ: de IOAW alsmede de IOAZ, beiden voor zover zij op belanghebbende van toepassing zijn;
- d. Uitkering: de uitkering, bedoeld in artikel 5, eerste lid IOAW/IOAZ;
- e. Uitkeringsnorm: de op belanghebbende van toepassing zijnde bruto grondslag;
- f. Maatregel: het verlagen van de uitkeringsnorm op grond van artikel 20, tweede lid IOAW en artikel 20, eerste lid IOAZ;
- g. Inkomen: inkomen als bedoeld in artikel 8 IOAW/IOAZ;
- h. Benadelingbedrag: bruto bedrag dat als gevolg van het niet of niet behoorlijk nakomen van een inlichtingenverplichting ten onrechte is verleend als uitkering op grond van de IOAW/IOAZ;
- i. Belanghebbende: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit betrokken is;
- j. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer.

Artikel 2. Het opleggen van een maatregel

1. Als de belanghebbende een verplichting als bedoeld in artikel 13 IOAW/IOAZ, lid 2 t/ 4 of een op grond van hoofdstuk III IOAW/IOAZ aan de uitkering verbonden verplichting – anders dan de verplichting, bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel c IOAZ - schendt, wordt overeenkomstig deze verordening een maatregel opgelegd.
2. Een maatregel wordt opgelegd indien belanghebbende onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de IOAW/IOAZ zich jegens het college zeer ernstig misdraagt.

Artikel 3. Berekeningsgrondslag

De maatregel wordt toegepast op de van toepassing zijnde uitkeringsnorm.

Artikel 4. Hoogte en duur van de maatregel

1. Een maatregel wordt afgestemd op de ernst van de gedraging, de mate waarin de belanghebbende de gedraging kan worden verweten en de omstandigheden waarin hij verkeert.
2. Tenzij in de verordening anders is bepaald bedraagt de duur van de maatregel een maand.
3. De duur van de maatregel als bedoeld in het tweede lid wordt verdubbeld, indien de belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel is opgelegd, opnieuw schuldig maakt aan een verwijtbare gedraging van dezelfde of hogere categorie. Met een besluit waarmee een maatregel is opgelegd wordt gelijkgesteld het besluit om daarvan af te zien op grond van dringende redenen, bedoeld in artikel 7, tweede lid.

Artikel 5. Het besluit tot opleggen van een maatregel

In het besluit tot opleggen van een maatregel worden in ieder geval vermeld: de reden van de maatregel, de duur van de maatregel, het percentage waarmee de uitkeringsnorm wordt verlaagd of geweigerd, het bedrag waarmee de uitkeringsnorm wordt verlaagd of geweigerd en, indien van toepassing, de reden om af te wijken van een standaardmaatregel.

Artikel 6. Horen van belanghebbende

1. Voordat een maatregel wordt opgelegd, wordt de belanghebbende in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen.
2. Het horen van belanghebbende kan achterwege worden gelaten indien:
 - a. de vereiste spoed zich daartegen verzet;
 - b. de belanghebbende reeds eerder in de gelegenheid is gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen en zich sindsdien geen nieuwe feiten of omstandigheden hebben voorgedaan; of
 - c. de belanghebbende niet heeft voldaan aan een verzoek van het college of een door haar ingeschakelde derde, om binnen een gestelde termijn inlichtingen te verstrekken als bedoeld in artikel 13, lid 2 t/m 4 van IOAW/IOAZ.

Artikel 7. Afzien van het opleggen van een maatregel

1. Het college ziet af van het opleggen van een maatregel indien:
 - a. elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt; of
 - b. de gedraging meer dan één jaar vóór constatering van die gedraging door het college heeft plaatsgevonden.
2. Het college kan afzien van het opleggen van een maatregel indien het daarvoor dringende redenen aanwezig acht.
3. Indien het college afziet van het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen, wordt de belanghebbende daarvan schriftelijk mededeling gedaan.

Artikel 8. Ingangsdatum en tijdvak

1. De maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand, volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan de belanghebbende is bekendgemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende uitkeringsnorm.
2. In afwijking van het eerste lid kan de maatregel met terugwerkende kracht worden opgelegd, voor zover de uitkering nog niet is uitbetaald.
3. Indien de opgelegde maatregel niet of niet geheel kan worden uitgevoerd omdat de uitkering is beëindigd, kan het nog niet uitgevoerde deel van de maatregel alsnog tenuitvoer worden gebracht indien de belanghebbende binnen een termijn van zes maanden opnieuw een uitkering ontvangt.
4. Een maatregel wordt voor bepaalde tijd opgelegd.
5. Een maatregel die voor een periode van drie maanden of meer wordt opgelegd, wordt uiterlijk drie maanden nadat deze ten uitvoer is gelegd opnieuw beoordeeld.

Artikel 9. Samenloop van gedragingen

Indien een belanghebbende zich schuldig maakt aan verschillende gedragingen waarvoor een maatregel van toepassing is, worden de daarop betrekking hebbende maatregelen gelijktijdig opgelegd.

Hoofdstuk 2 Geen of onvoldoende medewerking verlenen aan het verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid

Artikel 10. Indeling in categorieën

Gedragingen van de belanghebbende waardoor de verplichtingen op grond van artikel 37 van de IOAW/IOAZ, anders dan de verplichting, bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel c IOAW/IOAZ, niet of onvoldoende zijn nagekomen, worden onderscheiden in de volgende categorieën:

1. Eerste categorie:
 - het zich niet tijdig laten registreren als werkzoekende bij het UWV werkbedrijf of het niet tijdig laten verlengen van de registratie.
2. Tweede categorie:
 - a. het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen of te aanvaarden;
 - b. het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling;
 - c. het niet ondertekenen van een trajectplan.
3. Derde categorie
 - a. gedragingen die de inschakeling in de arbeid belemmeren;
 - b. het niet of in onvoldoende gebruikmaken van een door het college aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling, waaronder begrepen sociale activering.

Artikel 11. De hoogte van de maatregel

Onverminderd artikel 4, eerste lid, wordt de maatregel vastgesteld op:

- a. vijf procent bij gedragingen van de eerste categorie;
- b. twintig procent bij gedragingen van de tweede categorie;
- c. dertig procent bij gedragingen van de derde categorie.

Hoofdstuk 3 Het door eigen toedoen verliezen van algemeen geaccepteerde arbeid, alsmede het nalaten algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden

Artikel 12. Door eigen toedoen verliezen van algemeen geaccepteerde arbeid

1. Onverminderd artikel 4, eerste lid, legt het college, met in achtname van artikel 20, vierde lid IOAW/IOAZ, voor onbepaalde duur een maatregel op indien de belanghebbende door eigen toedoen een inkomen uit of in verband met arbeid is verloren en:
 - a. aan de beëindiging van zijn dienstbetrekking een dringende reden ten grondslag ligt in de zin van artikel 678 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek; dan wel
 - b. de dienstbetrekking is beëindigd door of op verzoek van de belanghebbende zonder dat aan de voortzetting ervan zodanige bezwaren waren verbonden, dat deze voortzetting redelijkerwijs niet van hem zou kunnen worden gevergd.
2. De hoogte van de maatregel is gelijk aan het door dit gedrag verloren netto inkomen.
3. Het college heroverweegt een besluit als bedoeld in het eerste lid binnen een door hem te bepalen termijn die ten hoogste drie maanden bedraagt.

Artikel 13. Niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid

1. Onverminderd artikel 4, eerste lid, legt het college voor onbepaalde duur een maatregel op indien de belanghebbende een uitkering ontvangt op basis van de IOAW/IOAZ en weigert de aangeboden algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden.
2. De hoogte van de maatregel is gelijk aan het door eigen toedoen niet verkregen netto inkomen uit deze arbeid.
3. Het college heroverweegt een besluit als bedoeld in het eerste lid binnen een door hem te bepalen termijn die ten hoogste drie maanden bedraagt.

Hoofdstuk 4 Overige gedragingen die leiden tot een maatregel

Artikel 14. Zeer ernstige misdragingen

1. Onverminderd artikel 4, eerste lid, legt het college een maatregel op van dertig procent van de van toepassing zijnde uitkering gedurende een periode van één maand, indien belanghebbende zich zeer ernstig misdraagt tegenover het college of zijn ambtenaren, onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de IOAW/IOAZ.
2. Van het opleggen van de maatregel bedoeld in het eerste lid kan, indien sprake is van verbaal geweld, worden afgezien en worden volstaan met het geven van een schriftelijke waarschuwing, tenzij het verbale geweld plaatsvindt binnen een periode van twee jaar te rekenen vanaf de datum waarop eerder aan de belanghebbende een schriftelijke waarschuwing in verband met ernstige misdragingen is gegeven.

Artikel 15. Het handhavingsbeleid

1. Het college biedt de gemeenteraad een handhavingsplan aan met daarin het te voeren beleid op gebied van handhaving, bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de en IOAW/IOAZ, de te verwachten resultaten en rapporteert hierover eens in de één jaar aan de gemeenteraad.
2. In het handhavingsplan worden in ieder geval de volgende onderwerpen besproken:
 - a. de kosten en opbrengsten van het handhavingsbeleid;
 - b. het terugvorderingsbeleid van te veel of ten onrechte verstrekte IOAW/IOAZ;
 - c. het aantal verlagingen in verband met het schenden van verplichtingen;
 - d. het aantal terugvorderingen;
 - e. het aantal uitgestroomde belanghebbenden;
 - f. de prioriteiten in de handhaving;
 - g. het aantal opgelegde boetes en de hoogte daarvan;
 - h. de doelmatige en rechtmatige besteding van het re-integratiebudget;
 - i. de toekomstige beleidsacties ter verbetering van de uitvoeringsorganisatie;
 - j. de evaluatie van de beleidsprioriteiten van het afgelopen jaar.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen

Artikel 16. Intrekking

De Maatregelenverordening IOAW en IOAZ 2011 wordt ingetrokken.

Artikel 17. De inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 april 2013 en werkt terug tot en met 1 januari 2013.

Artikel 18. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: de Maatregelenverordening IOAW en IOAZ Haarlemmermeer 2013.

ALGEMENE TOELICHTING

Op 15 december 2009 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het Wetsvoorstel bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (Wet BUIG). Met de inwerkingtreding van de Wet BUIG per 1 januari 2010 krijgt de gemeente een grotere beleidsmatige rol en financiële verantwoordelijkheid rond de uitvoering van de IOAW, IOAZ, WWIK en Bbz 2004.

De IOAW, IOAZ en het Bbz 2004 kenden tot 1 januari 2010 een financieringsystematiek waarbij 75% bij het Rijk kon worden gedeclareerd en 25% drukte op het gemeentelijke budget; de WWIK kende daarnaast een financieringsystematiek waarbij 100% kon worden gedeclareerd. Per 1 januari 2010 is een systeem van volledige budgetfinanciering ingevoerd, zoals dit nu van toepassing is op het WWB-inkomensdeel. Met de Wet BUIG worden de financiële middelen van de 'kleine inkomensregelingen' gebundeld in het volledig gebudgetteerde I-deel dat de gemeente ontvangt voor de bijstandsverstrekking op grond van de WWB. Gemeenten krijgen door de wet aldus een grotere verantwoordelijkheid en lopen ook meer financieel risico.

Opmerking:

Niet gebundeld met het I-deel wordt de financiering van de kosten van levensonderhoud van gevestigde oudere en beëindigende zelfstandigen en van bedrijfskapitaal vanuit het Bbz 2004. Hiervoor blijft aparte financiering bestaan.

Door de Wet BUIG wordt het aantal landelijke regels verder sterk teruggedrongen. In de plaats komt een grotere beleidsruimte voor de gemeente. Daardoor wordt de gemeente ook gestimuleerd om op een aantal punten zelf beleid te ontwikkelen.

Het maatregelenbeleid was geregeld bij AMvB. Deze landelijke regelingen, alsmede de nog bestaande boetebepalingen, zijn echter met de Wet BUIG komen te vervallen. Op basis van het inwerkingtredingsbesluit is het aan de gemeente om in een bij verordening vastgelegd beleid te voorzien.

In deze verordening is er voor gekozen om met betrekking tot de IOAW en IOAZ te komen tot een beleid dat zo veel mogelijk analoog is aan het WWB-regime.

Invoering Wet "aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZWwetgeving"

Per 1 januari 2013 treedt de Wet 'Aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZWwetgeving' in werking. Met deze wet wordt het college verplicht om een bestuurlijke boete op te leggen indien sprake is van schending van de inlichtingenplicht. De eerdere bevoegdheid om een maatregel in deze situatie op te leggen verdwijnt. De hoogte van de boete is daarbij in beginsel gelijk aan het nettobedrag dat belanghebbende te veel aan bijstand heeft ontvangen, en bij recidive 150% van het benadelingsbedrag.

Met de Wet aanscherping handhaving- en sanctiebeleid SZW wordt ook het sanctieregime in de overige sociale zekerheidswetten aangescherpt. Er wordt een vergelijkbaar boeteregime ingevoerd bij de uitvoeringsorganisaties UWV, sociale verzekeringsbank en gemeenten (voor wat betreft de IOAW en IOAZ).

Met de introductie van de bestuurlijke boete per 1 januari 2013 zijn de gemeenten niet langer bevoegd hiervoor in de verordening verlagingen/regels vast te stellen. De gevolgen van het schenden van de inlichtingenplicht zijn per die datum in de wet geregeld. De artikelen daaromtrent zijn in deze verordening komen te vervallen.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Dit artikel bevat de verschillende begripsomschrijvingen. Een aantal omschrijvingen verdient enige extra aandacht.

Onder c. de IOAW/IOAZ

Gekozen is voor een definitie die gelijktijdig naar beide wetten verwijst nu een groot deel van de bepalingen in beide wetten identiek is qua nummering en inhoud en aldus voorkomen wordt dat steeds specifiek naar elke afzonderlijke wet verwezen moet worden.

Onder e. uitkeringsnorm

De WWB werkt met verlagingen op de netto bijstand. Om een identiek systeem in de IOAW en IOAZ te creëren is het wenselijk om een begrip te introduceren dat verwijst naar een netto norm.

Onder f. maatregel

In afwijking van de WWB wordt ook het blijvend of tijdelijk (gedeeltelijk) weigeren van de uitkering binnen deze verordening als maatregel aangemerkt. Dit houdt verband met de extra mogelijkheden binnen de IOAW en IOAZ op dit vlak.

Onder g. inkomen

Qua inkomensbegrip wordt aangesloten bij het inkomensbegrip binnen de IOAW en IOAZ. Dit wijkt af van het binnen de WWB gehanteerde inkomensbegrip.

Onder i. belanghebbende

Daar de in artikel 20, tweede lid IOAW opgenomen bevoegdheden tot het opleggen van een maatregel, blijktens dat artikel, daar enkel gelden voor de persoon die is aangewezen op arbeid in dienstbetrekking, is ook het begrip belanghebbende in die zin ingeperkt.

Artikel 2

Dit artikel bundelt het bepaalde in artikel 20, eerste lid IOAZ en artikel 20, tweede lid IOAW.

Artikel 3. De berekeningsgrondslag

Zoals reeds aangegeven wordt de maatregel toegepast op de bruto norm.

Artikel 4. De hoogte en duur van de maatregel

Geen toelichting.

Artikel 5. Het besluit tot opleggen van een maatregel

Het verlagen van de uitkering omdat een maatregel wordt opgelegd, vindt plaats door middel van een besluit. In dit artikel wordt aangegeven wat in het besluit in ieder geval moet worden vermeld. Deze eisen vloeien rechtstreeks voort uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en dan met name het motiveringsbeginsel. Het motiveringsbeginsel houdt onder andere in dat een besluit aan betrokkene kenbaar is gemaakt en deugdelijk is gemotiveerd (afdeling 3.7 Awb).

Artikel 6. Horen van belanghebbende

Op grond van afdeling 4.1.2. van de Awb is in een aantal gevallen het horen van de belanghebbende verplicht bij de voorbereiding van beschikkingen. Deze hoorplicht geldt echter niet bij de voorbereiding van beschikkingen die betrekking hebben op een financiële aanspraak, behalve bij subsidies.

In dit artikel wordt het horen van de belanghebbende voordat een maatregel wordt opgelegd in beginsel voorgeschreven. Het tweede lid bevat een aantal uitzonderingen op deze hoorplicht. De onderdelen a en b. staan ook genoemd in artikel 4:11 van de Awb.

Artikel 7. Afzien van het opleggen van een maatregel

Naast de redenen genoemd in dit artikel waarin afgezien kan worden van het opleggen van een maatregel, is vastgelegd dat van een maatregel wordt afgezien als iedere vorm van verwijtbaarheid ontbreekt.

Een reden om af te zien van het opleggen van een maatregel is dat de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring) (eerste lid). Omwille van de effectiviteit is het nodig dat een

maatregel spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden wordt onder b. geregeld dat het college geen maatregelen oplegt voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden.

Ten slotte kan in individuele omstandigheden wegens dringende redenen worden afgezien van het opleggen van een maatregel. Van dringende redenen is sprake als de gevolgen van het opleggen van een maatregel onaanvaardbaar zijn. Dat vergt een individuele beoordeling van de situatie van de belanghebbende.

Het doen van een schriftelijke mededeling (tweede lid) dat het college afziet van het opleggen van een maatregel wegens dringende redenen is van belang in verband met eventuele recidive.

Artikel 8. Ingangsdatum en tijdvak

Het opleggen van een maatregel vindt plaats door het verlagen van de uitkering (eerste lid). Verlaging van de uitkering kan in beginsel op twee manieren:

1. met terugwerkende kracht, door middel van een herziening van de uitkering;
2. door middel van verlaging van de uitkering in de eerstvolgende maand(en).

Het verlagen van de uitkering die in de nabije toekomst wordt verstrekt, is de gemakkelijkste methode. In dat geval niet hoeft niet te worden overgegaan tot herziening van de uitkering en het te veel betaalde bedrag aan uitkering terug te vorderen. Om die reden is in dit lid vastgelegd dat een maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand, waarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende uitkering.

Is toepassing van lid 1 niet aan de orde, omdat de uitkering reeds beëindigd is, dan biedt het tweede lid de mogelijkheid om met terugwerkende kracht een maatregel op te leggen. Wanneer een uitkering nog niet (volledig) aan de belanghebbende is uitbetaald, is het praktisch om de verlaging van de uitkering te verrekenen met het bedrag dat nog moet worden uitbetaald. In dat geval moet de inkomen wel worden herzien en teruggevorderd. Dat is ook nog mogelijk indien de inkomen reeds is uitbetaald. Uit de jurisprudentie van de Raad blijkt dat de uiterste begrenzing ligt op het moment waarop de gedraging plaatsgevonden heeft. Wordt een dergelijke maatregel opgelegd, dan moet een tevens besluit tot herziening van de uitkering worden genomen.

Artikel 9. Samenloop van gedragingen

Is sprake van verschillende gedragingen (meerdaadse samenloop) dan dient voor iedere gedraging afzonderlijk het maatregelpercentage te worden berekend en gelijktijdig te worden opgelegd, tenzij dit niet verantwoord is. Daarnaast dient altijd de individuele toets aan artikel 2, tweede lid te worden toegepast.

Artikel 10. Indeling in categorieën

Zoals reeds in de algemene toelichting is gesteld, wordt zoveel mogelijk aansluiting bij de Maatregelverordening WWB gezocht en gekozen voor indeling in categorieën.

Artikel 11. De hoogte van de maatregel

Geen toelichting.

Artikel 12. en 13.

In deze bepalingen zijn de mogelijkheden die de IOAW en IOAZ biedt om de uitkering (tijdelijk en/of blijvend geheel of gedeeltelijk) te weigeren volledig uitgewerkt.

Artikel 14. Zeer ernstige misdragingen

Onder de term 'zeer ernstige misdragingen' kunnen diverse vormen van agressie worden verstaan, zij het dat er sprake moet zijn van verwijtbaarheid en van gedrag dat in het normale menselijke verkeer in alle gevallen als onacceptabel kan worden beschouwd.

De gemeente handelt conform het agressieprotocol indien er een verband bestaat tussen de ernstige misdraging en (mogelijke) belemmeringen voor de gemeente bij het vaststellen van het recht op een uitkering. Vandaar dat in dit artikel wordt bepaald dat de ernstige misdragingen moeten hebben plaatsgevonden onder omstandigheden die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van de IOAW en IOAZ.

Wat betreft het vaststellen van de ernst van de gedraging, kunnen de volgende vormen van agressief gedrag in een oplopende reeks (steeds ernstiger) worden onderscheiden:

- a. verbaal geweld (schelden);
- b. discriminatie;
- c. intimidatie (uitoefenen van psychische druk);
- d. zaakgericht fysiek geweld (vernielingen);
- e. mensgericht fysiek geweld;
- f. combinatie van agressievormen.

Voor het bepalen van de verwijtbaarheid van de misdraging zal gekeken moeten worden naar de omstandigheden waaronder de misdraging heeft plaatsgehad. In dit verband is het relevant een onderscheid te maken tussen *instrumenteel* geweld en *frustratiegeweld*. Van instrumenteel geweld is sprake als iemand het toepassen van geweld bewust gebruikt om een bepaald doel te bereiken (bijvoorbeeld het verkrijgen van een uitkering). Agressie die ontstaat door onmacht, ontevredenheid, onduidelijkheid en dergelijke kan worden aangeduid met frustratieagressie. Het zal duidelijk zijn dat de mate van verwijtbaarheid bij instrumenteel geweld in beginsel groter is dan bij frustratiegeweld. In ieder geval moet in eerste instantie volgens het Agressieprotocol Haarlemmermeer worden gehandeld.

Artikel 15. Het handhavingsbeleid

Artikel 8a WWB bepaalt dat de gemeenteraad in het kader van het financiële beheer bij verordening regels stelt voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand alsmede van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet. Het doel van dit artikel is de handhaving van de WWB en het fraudebeleid op de agenda van de gemeenteraden te zetten. De gemeente heeft er voor gekozen om geen aparte fraudeverordening op te stellen, maar beleidsregels. Deze beleidsregels zijn ook van toepassing voor wat betreft de handhaving van de IOAW en IOAZ.

Artikel 16. Intrekking

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 17. De inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 18. Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Haarlemmermeer 2013

De raad van de gemeente Haarlemmermeer, gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer d.d. _____ gelet op artikel 149 van de gemeentewet, afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 8, eerste lid onderdeel i, van de Wet werk en bijstand;

BESLUIT

Vast te stellen de **Verordening verrekening bestuurlijke boet bij recidive Haarlemmermeer 2013**

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. beslagvrije voet: beslagvrije voet als bedoeld in de artikelen 475c tot en met 475e van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;
- b. recidiveboete: bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a, vijfde lid, van de Wet werk en bijstand;
- c. bezit: waarde van de bezittingen waarover belanghebbende of diens gezin beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, met uitzondering van het in de woning met bijbehorend erf gebonden vermogen, bedoeld in artikel 50, eerste lid, van de Wet werk en bijstand;
- d. verrekenen: verrekening als bedoeld in artikel 60, vierde lid, van de Wet werk en bijstand
- e. belanghebbende: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken;
- f. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer.

Hoofdstuk 2 Bescherming beslagvrije voet bij verrekening wegens recidive

Artikel 2. Verrekenen met beslagvrije voet bij voldoende bezit

1. Indien het bezit van een belanghebbende ten minste zesmaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt, verrekent het college de recidiveboete zonder inachtneming van de beslagvrije voet.
2. De verrekening, bedoeld in het eerste lid, geschiedt gedurende een tijdvak van drie maanden vanaf het moment van de dagtekening waarop de bestuurlijke boete is opgelegd.

Artikel 3. Verrekenen bij geen of onvoldoende bezit

1. Indien het bezit van een belanghebbende niet ten minste zesmaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt, verrekent het college de recidiveboete gedurende één maand zonder inachtneming van de beslagvrije voet. De verrekening geschiedt vanaf het moment van de dagtekening waarop de bestuurlijke boete is opgelegd.
2. Aansluitend op verrekening als bedoeld in het eerste lid, verrekent het college de recidiveboete in de daarop volgende twee maanden op een dusdanige wijze dat belanghebbende blijft beschikken over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm.
3. Tot het inkomen, bedoeld in het tweede lid, worden ook middelen gerekend als bedoeld in artikel 31, tweede lid, onderdelen n en r, van de Wet werk en bijstand.

Artikel 4. Verrekenen met inachtneming beslagvrije voet

In afwijking van de artikelen 2 en 3 kan het college de recidiveboete met inachtneming van de beslagvrije voet verrekenen indien:

- a. aannemelijk is dat verrekening op de wijze, bedoeld in de artikelen 2 of 3, zou leiden tot huisuitzetting van belanghebbende en diens gezin; of
- b. anderszins sprake is van dringende redenen.

Artikel 5. Eerder opgelegde bestuurlijke boetes

De artikelen 2, 3 en 4 zijn van overeenkomstige toepassing op de verrekening van de bestuurlijke boete, bedoeld in artikel 18a, eerste lid, van de Wet werk en bijstand, indien en voor zover deze boete nog niet is betaald op het moment van verrekening van de recidiveboete.

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 6. Onvoorziene omstandigheden

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 7. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 maart 2013.

Artikel 8. Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Haarlemmermeer 2013.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting op de Verordening

Algemene bepalingen

Op 1 januari 2013 treedt de "Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving" in werking. Voor de Wet werk en bijstand (WWB) introduceert deze wet de bestuurlijke boete bij een schending van de inlichtingenplicht. Het college is verplicht de bestuurlijke boete met de lopende uitkering te verrekenen. In beginsel moet bij deze verrekening de bescherming van de beslagvrije voet in acht genomen worden. Is echter sprake van een bestuurlijke boete wegens recidive, dan kan het college besluiten gedurende maximaal drie maanden, zonder toepassing van de beslagvrije voet, te verrekenen.

De WWB verplicht de gemeenteraad in een verordening nadere regels te stellen over de bevoegdheid de beslagvrije voet tijdelijk buiten werking te stellen bij verrekening van de recidiveboete. Gemeenten krijgen daarmee de ruimte een afweging te maken van situaties of omstandigheden waarin het buiten werking stellen van de beslagvrije voet niet proportioneel wordt geacht. De nieuwe bevoegdheid kan op veel verschillende manieren worden ingevuld.

De bevoegdheid van de gemeenteraad strekt zich slechts uit over het al dan niet in acht nemen van de beslagvrije voet bij verrekening van de recidiveboete. Daar waar terugvordering en invordering niet door de wetgever is verplicht, blijft sprake van een bevoegdheid van het college. Het is derhalve aan het college op deze onderdelen nadere (beleids-) regels vast te stellen.

Gemeenten kunnen te maken krijgen met verzoeken van andere gemeenten om een door hen opgelegde recidiveboete te verrekenen. Het college dat de boete heeft opgelegd zal in dat geval aangeven in hoeverre het de beslagvrije voet in acht wil nemen (volgens de regels van zijn gemeentelijke verordening). De gemeente die de uitkering verstrekt, moet in beginsel gehoor geven aan dit verzoek. Mocht de beslagvrije voet niet gerespecteerd worden, dan kan de belanghebbende het college waarvan hij uitkering ontvangt, verzoeken de beslagvrije voet toch in acht te nemen. In artikel 60b, tweede lid, van de WWB is geregeld dat het college die de uitkering verstrekt, de bevoegdheid heeft aan dit verzoek van belanghebbende tegemoet te komen. Het ligt voor de hand dat het college bij de beslissing op dat verzoek handelt analoog aan de regels die in de eigen gemeentelijke verordening zijn vastgelegd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begrippen

Onder c. Bezit

De verordening kent een definitie van het begrip bezit. Het gaat daarbij om (de waarde van) alle bezittingen waarover een belanghebbende of diens gezinsleden beschikken of redelijkerwijs kunnen beschikken. Bezittingen kunnen zowel bestaan uit geld als op geld waardeerbare goederen. In de praktijk zal het echter gaan om tegoeden op bank/girorekeningen.

Bij het begrip bezit zoals dat in deze verordening wordt gebruikt, gaat het nadrukkelijk niet om vermogen als bedoeld in artikel 34 van de WWB. Eventueel aanwezige schulden spelen immers geen rol en worden dus ook niet op het bezit in mindering gebracht. Ook de vrijlatingen van artikel 34, tweede lid, van de WWB zijn hier niet van toepassing. Een belanghebbende die vanwege de volledige verrekening met de beslagvrije voet zonder inkomsten komt te zitten, zal de bezittingen waarover hij beschikt of redelijkerwijs kan beschikken, volledig moeten aanwenden om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te kunnen voorzien. Een uitzondering is gemaakt voor de door belanghebbende en zijn gezin bewoonde (eigen) woning.

Onder d. Verrekenen

De WWB kent een ruimer begrip van verrekenen dan het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Voor de duidelijkheid is daarom een aparte begripsbepaling opgenomen in de verordening.

Artikel 2. Verrekenen met beslagvrije voet bij voldoende bezit

Uitgangspunt van deze verordening is dat volledige verrekening met de beslagvrije voet plaatsvindt voor de maximale termijn van drie maanden als een belanghebbende over voldoende bezittingen beschikt om dit op te kunnen vangen. Dat uitgangspunt is vastgelegd in artikel 2 van deze verordening. Van voldoende bezit is sprake als de waarde van de bezittingen waarover belanghebbende beschikt (of redelijkerwijs kan beschikken), ten minste zesmaal de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt. Immers, bij aanwending of tegeldemaking van deze bezittingen, zou een periode van drie maanden overbrugd moeten kunnen worden.

Door te kiezen voor zesmaal de toepasselijke norm kan de overbrugging van 3 maanden worden betaald en daarnaast blijven er voldoende middelen over voor onvoorziene kosten, zoals de vervanging van duurzame gebruiksgoederen. Zo wordt voorkomen dat hiervoor in de toekomst bijstand moet worden verleend.

Artikel 3. Verrekenen bij geen of onvoldoende bezit

Heeft een belanghebbende onvoldoende bezittingen om een periode van drie maanden volledige verrekening met de beslagvrije voet te kunnen overbruggen, dan verrekent het college slechts één maand zonder inachtneming van de beslagvrije voet. Voor de overige twee maanden vindt weliswaar verrekening met de beslagvrije voet plaats, maar niet volledig. Belanghebbende blijft beschikken over een inkomen ter hoogte van 80% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Voor het percentage van 80% is aansluiting gezocht bij de invorderingsmogelijkheden die de Belastingdienst heeft bij notoire wanbetalers. Onder omstandigheden kan deze de beslagvrije voet (90% van de toepasselijke bijstandsnorm) verlagen met 10% op grond van artikel 19, eerste lid, van de Invorderingswet 1990.

Met de gekozen opzet wordt enerzijds uiting gegeven aan het principe dat fraude niet mag lonen. Het gaat hier immers om belanghebbenden die herhaaldelijk hun inlichtingenplicht hebben geschonden. Daar mag een duidelijk signaal tegenover staan. Anderzijds wordt rekening gehouden met de zorgplicht van gemeenten. Het volledig buiten werking stellen van de beslagvrije voet gedurende drie maanden kan kwalijke maatschappelijke consequenties hebben. Dat moet voorkomen worden, nu de regeling daarmee zijn doel voorbij zou schieten.

Een belanghebbende kan inkomsten uit arbeid hebben die op grond van artikel 31, tweede lid, onderdelen n of r, van de WWB worden vrijgelaten voor de algemene bijstand. Bij verrekening van een recidiveboete tot 80% van de bijstandsnorm, tellen deze inkomsten echter gewoon mee. Het college laat deze inkomsten dus niet buiten beschouwing bij de beoordeling van de vraag of een belanghebbende nog over voldoende inkomen beschikt. Dat is geregeld in lid 3.

Artikel 4. Verrekenen met inachtneming beslagvrije voet

Hoewel het hier gaat om een herhaaldelijke schending van de inlichtingenplicht, zijn situaties denkbaar waarin volledige verrekening met de beslagvrije voet niet aanvaardbaar wordt geacht. Die situaties komen aan de orde in artikel 4. Het gaat daarbij altijd om individuele omstandigheden waaraan het college zal moeten toetsen.

In onderdeel a. is geregeld dat het college kan besluiten in afwijking van de artikelen 2 en 3 toch de beslagvrije voet te respecteren wanneer volledige verrekening waarschijnlijk leidt tot huisuitzetting van belanghebbende en diens gezin. Voorkomen moet worden dat een belanghebbende door de volledige verrekening op straat komt te staan, nu dit de problematiek alleen maar verergert, met alle maatschappelijke kosten van dien.

Een dreigende huisuitzetting wordt in deze verordening gezien als een dringende reden om van verrekening met de beslagvrije voet af te zien. Dat volgt uit het woord 'anderszins' in onderdeel b. Ook bij aanwezigheid van andere dringende redenen dan een dreigende huisuitzetting, kan het college

rekening houden met de bescherming van de beslagvrije voet. Van dringende redenen is niet snel sprake. Het gaat slechts om incidentele gevallen, waarbij de behoeftige omstandigheden waarin de belanghebbende en diens gezinsleden verkeren op geen enkele andere wijze te verhelpen zijn. Het enkele feit dat het belanghebbende door de verrekening aan middelen ontbreekt om in het bestaan te voorzien, is op zich geen voldoende voorwaarde om te kunnen spreken van dringende redenen.

Artikel 5. Eerder opgelegde bestuurlijke boetes

In artikel 60b, derde lid, van de WWB is bepaald dat de bevoegdheid om te verrekenen met de beslagvrije voet ook van toepassing is op eerder opgelegde bestuurlijke boetes voor zover op het moment van verrekening van de recidiveboete, die eerdere boetes nog niet zijn betaald. Mocht het college die eerdere, nog openstaande boetes gaan verrekenen, dan regelt artikel 5 dat de bepalingen in deze verordening van overeenkomstige toepassing zijn.

Artikel 6. Onvoorziene omstandigheden

Dit artikel heeft geen nadere toelichting.

Artikel 7. Inwerkingtreding

Dit artikel heeft geen nadere toelichting.

Artikel 8. Citeertitel

Dit artikel heeft geen nadere toelichting.